

KUVAILULEHTI		
Suunnittelualueen nimi		
23041 - Seitsemisen kansallispuisto		
Suunnitelman tila	Työn alla	
Suunnitelman laatija	Järvi-Suomi, LP	
Suunnitelman vahvistaja tai hyväksyjä		
Lähetetty lausunnolle		
Hyväksytty		
Vahvistettu		
LAC kestävyys seuranta ja nimi	X	Seitsemisen kansallispuisto
Julkisuus	HUOM! Lomake "Liite 2 Lajisto" sisältää JulkL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävää aineistoa.	
Lisätiedot	Vastuuhenkilö: Teemu Rintala.	
Muodostaja	METSA\raisave	7.12.2021 14.13.20
Viimeisin päivittäjä	METSA\teemuri	10.5.2023 10.32.37
Asianhallinta		
Verkojulkaisu		

Suunnittelualueen nimi**23041 - Seitsemisen kansallispuisto****Tiivistelmä**

Hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty Seitsemisen kansallispuiston alueelle, joka sijaitsee Ikaalisten ja Ylöjärven kunnissa Pirkanmaalla. Hoito- ja käyttösuunnitelman suunnittelualue käsittää Seitsemisen Natura 2000-alueen ja siihen sisältyvän Seitsemisen kansallispuiston. Suunnittelualueeseen sisältyy Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu suojelumetsä (33 ha) sekä Ympäristöministeriön hallinnassa oleva METSO-kohde (21 ha) ja kaupalla hankittu yksityismaakiinteistö (53) ha. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 4 721 ha, josta 196 ha on vettä.

Seitseminen edustaa eteläisen Suomenselän vedenjakajaseudun havumetsäluontoa. Seitsemiselle on ominaista harjujen ja soiden runsaus. Harjut halkovat puistoa pohjoisesta etelään, ja niiden väliin jäävät laajat suo- ja metsäalueet. Seitsemisen alueella sijaitsee useita lampia ja pienehköjä järviä. Metsissä on useita eri kehitysvaiheita ja suot ovat tyypillisiä Sisä-Suomen keidassoita.

Metsien, soiden ja järvien muodostama pienipiirteinen maisemamosaiikki tekee Seitsemisestä hyvin monimuotoisen alueen. Natura-luontotyypeistä etenkin metsät, suot ja perinnebiotoopit ovat edustavimpia. Niillä tavataan myös huomionarvoisinta hyönteis-, jäkälä-, sammal- ja lintulajistoa. Seitsemisiin on vapautettu tarhattuja metsäpeuroja ja populaatio elää alueella luonnonvaraisena.

Koveron kruununmetsätorppa on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, joka on keskeinen osa alueen kulttuuriperintöä. Seitsemisen kansallispuisto on tunnettu ja perinteinen virkistyskohde, jonne tehdään paljon päiväretkiä sekä myös pidempiä vierailuja. Puistossa sijaitsee Koveron lisäksi kiehtovia nähtävyyksiä, kuten Multiharjun aarnimetsä ja Soljasten alue, mutta myös rauhallisia ja erämaisempia alueita, joissa voi retkeillä omatoimisesti luontoa tarkkaillen.

Viimeisten 10 vuoden aikana Seitsemisen käyntimäärät ovat olleet vakiintuneita, mutta uusia käyttömuotoja on tullut lisää ja luontomatkaileminen on monipuolistunut. Koronavuosina 2021-2021 käyntimäärissä oli merkittävä kasvu, vuonna 2022 puiston käyntimäärä tasaantui ollen 43 500. Suurin osa kävijöistä saapuu puistoon Tampereen alueelta ja pääkaupunkiseudulta.

Seitsemisen keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi tunnistettiin luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, erämaisuus, luonnon- ja kulttuurimaisemat ja näihin liittyvä rakennettu kulttuuriympäristö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkaileminen. Myös alueen merkitys tutkimus- ja seuranta-kohteena tunnistettiin arvona.

Arvoihin kohdistuvat uhkatekijät liittyvät aiempaan metsätaloustalouteen (avohakkuut, metsänhoitotoimet ja näihin liittyvä metsäteiden rakentaminen sekä soiden ojitus) sekä alueella lisääntyvään virkistyskäyttöön haittavaikutuksineen (mm. luvaton tulenteke, ruuhkaisuus, roskaantumisen ja kulumisen). Perinnebiotooppien kannalta merkittävin uhka on sen umpeenkasvu ilman niittoa tai laidunnusta.

Seitsemisen hoidon ja käytön päämääränä on turvata luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso, tunnistaa ja säilyttää alueen arvokkaat kulttuuriperintökohteet sekä kehittää ja ylläpitää kestävästä virkistyskäytöstä ja luontomatkailemista alueella sen erämainen luonne säilyttäen. Tavoitteisiin pääsemiseksi suunnittelualueella mm. tehdään soiden ennallistamistoimia, ylläpidetään palojatkumoaluetta ja tehdään luontotyyppi- ja lajistoinventointeja. Perinnebiotooppeja hoidetaan kohteelle tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Puiston reitistöä täydennetään ja retkeilyrakenteita sekä esteettömyyttä parannetaan. Alueella noudatetaan kestävästä luontomatkailemisen periaatteita. Puiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja kestävyden seurannan avulla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, ettei luontoarvoille aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Retkeilyrakenteet ja kävijöiden ohjaus keskitetään retkeily- ja luontomatkailemisyöhykkeelle. Pääosa suunnittelualueesta (52 %) pidetään ns. syrjävyöhykkeenä, joka säilytetään mahdollisimman rauhallisena ja luonnontilaisena. Myös rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeen osuus (17 %) on merkittävä. Seitsemisen kytkeytyneisyyttä Helvetinjärven kansallispuistoon ja lähialueen muihin suojelualueisiin sekä valtion maihin pyritään hyödyntämään kestävästä virkistyskäytöstä ja luontomatkailemisen kehittämiseksi yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne					
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.				
Suunnittelualueen nimi	Seitsemisen kansallispuisto	Pinta-ala (ha)	4 721,36		
		Josta vesialuetta (ha)	196,64		
Maakunta	Kunta				
Pirkanmaan maakunta	Ylöjärvi				
	Ikaalinen				
Suunnittelualueen yleiskuvaus					
Suunnittelualueeseen kuuluvat Seitsemisen kansallispuisto, Seitsemisen Natura 2000 -alue sekä kansallispuiston ja Naturan ulkopuoliset Metso-ohjelman kohde, kansallispuistoon liitettäväksi hankittu yksityismaakiinteistö sekä Metsähallituksen Hauturin suojelumetsä. Suunnittelualueen yhteispinta-ala on 4721 ha. Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Ylöjärven ja Ikaalisten kaupunkien alueilla. Pinta-alaltaan se on noin 4 613 ha. Kansallispuisto on perustettu noin 3 060 ha:n kokoisena 1.1.1982. Tämän jälkeen vuosina 1989, 2005, 2008 2018 ja 2022 kansallispuistoa on lakisääteisesti laajennettu yhteensä noin 1 568 ha. Kansallispuisto on kokonaisuudessaan Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa. Puiston läpi pohjoisesta etelään kulkeva yleinen maantie ei kuitenkaan kuulu kansallispuistokiinteistöön eikä ole Metsähallituksen hallinnassa. Suojelun toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki.					
Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Seitsemisen	FI0311002	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki	4 501,19	99,4
Suunnittelualueen maankäyttö					
Perustetut suojelualueet	Kohdetyyppi		Perustamis-ajankohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Seitsemisen kansallispuisto	Kansallispuisto		1982	4 613,73	03.03.2011
Suojeluun varatut valtion alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja		
Suojelumetsä (MH)	1	33,12	Hauturin suojelumetsä		
Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja		
Muut alueet		74,52	YM:n hallinnassa oleva kansallispuistoon liitettävä METSO-kohde 21,4 ha, kansallispuistoon kaupalla (28.10.2022) liitetty kiinteistö 53 ha.		

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Kansainväliset sitoumukset ja suojeleuhjelmat				
Nimi		Tyyppi		Lisätietoja
Saamelaisten kotiseutualueet				
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella				
	Osittain		Kokonaan	X Ei ollenkaan
Lisätietoja				
Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu				
Kaava				
Nimi		Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Kurun ranta-asemakaava (viite x).		2012	1	Ahvenlammin alue luontokeskukselta Pakkulankankaalle (n. 20 ha). Alueella SL-merkintä, Ahvenlammen vesialue W-merkinnällä ja osittain SL-merkinnällä. Lammen rannalla eteläosassa kapea M-merkinnän alue, jonka määräyksissä ranta-alue jätettävä luonnontilaiseksi.
Suunnitelma: luonnonsuojeluhallinto				
Nimi		Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Seitsemisen suojelealuekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma (viite x).		2009	99	Suunnitelman toimenpiteillä on tarkoitus turvata alueen luontotyytit ja lajisto sekä kulttuuriperintöarvot. Suunnitelmassa esitetään myös toimenpiteitä alueen virkistyskäyttöarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi.
Seitsemisen kansallispuiston perinnebiotooppien hoitosuunnitelma (viite x).		2007	1	Koveron ja Löyttyn perinnebiotooppien hoitotoimenpiteet.
Seitsemisen kansallispuiston ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma (viite x).		1994	99	Toimenpiteet alueen ojitettujen soiden ennallistamiseksi.
Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen luontomatkailevuunnitelma (viite x).		2008	100	Suunnitelman tavoitteena on tehdä Seitsemisen ja Helvetinjärven aluekokonaisuudesta yhä tunnetumpi monipuolisempi luontomatkailevuunnitelma, jota käytetään kestävästi ja luontoa säästäen.
Suunnitelma: MH / MT / ulkoinen				
Nimi		Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Seitsemisen kansallispuiston Koveron perinnetilan erityissuunnitelma (viite x).			1	Koveron perinnetilan hoitotoimenpiteet.
Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019 (viite x).		2020	99	

Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita
Alue kuuluu Seitsemisen ja Helvetinjärven virkistyskäytön ja matkailun painopistealueeseen ja alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Seitsemisen on kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA) ja alue kuuluu Metsähallituksen palojatkumoalueisiin.
Perustietojen yhteenveto
Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 4721 ha. Seitsemisen Natura-alueen alueen toteutustapana on luonnonsuojelulaki, ja alueen suojelu on toteutettu käytännössä kokonaan Seitsemisen kansallispuistolla (4613 ha). Suunnittelualueeseen sisältyy Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu suojelumetsä (33 ha) sekä Ympäristöministeriön hallinnassa oleva METSO-kohde (21 ha) ja kaupalla hankittu yksityismaakiinteistö (53) ha. Edellä mainitut kohteet on hankittu liitettäväksi Seitsemisen kansallispuistoon. Seitsemisen alueelle on laadittu Metsähallituksen toimesta hoito- ja käyttösuunnitelma viimeksi 2009, ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma sekä luontomatkailusuunnitelma alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi. Kansallispuisto on osa palojatkumoalueiden verkostoa, jossa poltetaan säännöllisesti metsää paloalueiden jatkumon ylläpitämiseksi. Alueen kautta kulkee maakunnallinen retkeilyreitti Pirkan taival. Seitsemisen on kansallisesti tärkeä lintualue. Euroopan neuvosto on myöntänyt Seitsemisen kansallispuistolle kansallispuistojen suojelualuediplomin vuonna 1996.
Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Pääpiirteittäin
Lisätietoja

2 Perustamistarkoitukset

Selite Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitukset sekä tiettyjen suunnittelualueita koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Hauturi (Metso 10000)	Suojelumetsä (MH)	Metsähallituksen omalla päätöksellä suojeltu alue	
Jaulinnevan aarnialue	Soidensuojeluohjelma (SSO)	Soidensuojeluohjelma	Säilyttää riittävästi suoyhdistymiä luonnontilaisina kaikkien suoyhdistymätyyppien alueilla. Suojelun perusteita ovat mm. suoalueen vesitaloutteen ja pinnanmuodostukseen liittyvät erityispiirteet sekä alueella esiintyvien eri suotyyppien ja suolintujen määrä ja jakauma, uhanalaiset eliölajit, kohteen tutkimus- ja opetuskäyttö sekä sen maisemallinen merkitys.
Seitsemisen kansallispuisto	Kansallispuisto	Kansallispuistolaki (1981), perustuu vanhaan luonnonsuojelulakiin (1923)	Luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen.
Särkivehmas	Vanhojen metsien suojeluohjelma (AMO)	Vanhojen metsien suojeluohjelma	Vanhojen luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen

Yhteenveto

Seitsemisen perustamistarkoitukset liittyvät erityisesti metsäisten luontotyyppien ja suoluonnon sekä niillä esiintyvän lajiston suojelemiseen. Noin 99 % Natura-alueesta on suojeltu 1982 perustetulla Seitsemisen kansallispuistolla, jonka perustamistarkoituksena on luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttäminen sellaisenaan tai eläin- tai kasvilajin rauhoittaminen. Kansallispuiston monimuotoinen metsä, -ja järviluonto tarjoaa elinympäristöjä vaateliaalle lajistolle. Luontoa rikastuttavat lisäksi alueen hoidetut perinnebiotoopit ja suoluonto.

3 Vesistöt ja geologia

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

Seitsemisen kansallispuistossa on runsaasti (31 kpl) eri kokoisia lampia ja järviä. Lampia on erityisen runsaasti, 22 kpl, ja niistä melkein kaikki ovat humuspitoisia ja luonnontilaisuudeltaan heikentyneitä. Järvistä suurin on humuspitoinen Iso Kivijärvi, joka ei kuulu aivan kokonaisuudessaan Seitsemisen kansallispuistoon. Iso Seitsemisjärvi on tyypiltään luontaisesti rehevä ja pienehkö Kirkas-Soljanen on alueen ainut karu ja kirkasvetinen järvi. Seitsemisjoki, Liesijoki ja Haukilamminoja eivät ole luonnontilaisia, vaan molempiin jokiin sekä Haukilamminojaan laskee myös useita kuivatusoja alueen ojitetuilta soilta. Suunnittelualue kuuluu Kokemäenjoen päävesistöalueeseen, suurimmalta osaltaan ensimmäisen jakovaiheen osa-alueeseen nimeltä Ikaalisten reitin vesistöalue. Seitsemisen kansallispuistossa on kolme avolähdettä: Mullikummunmaan, Seitsemisharjun ja Koverolammin lähteet. Seitsemisharjun lähteen ympärillä on myös melko laaja lähteinen tihkupinta-alue (04).

Kuvaus alueen pohjavesistä

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi pohjavesialuetta, molemmat Seitsemisen kansallispuistossa. Hiittenhautakankaan pohjavesialueesta 139 ha (96 %) sijaitsee kansallispuiston alueella ja kuuluu luokkaan 2E (vedenhankintaan soveltuva alue, josta pintavesi- tai maaekosysteemi riippuvainen). Seitsemisharjun pohjavesialueesta 285 ha (56 %) sijaitsee kansallispuiston alueella, ja se kuuluu luokkaan 2 (vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue). Tärkeään muodostumisalueeseen kuuluva osa pohjavesialueesta sijaitsee kuitenkin kansallispuiston ulkopuolella, luontokeskukselta pohjoiseen (12,13).

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

SYKEN valtakunnallisessa pohjavesiseurantaverkostossa on Seitsemisharjulla kahdeksan pohja-vesiasemaa (13).

Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta
Nimi	ha	%	Erinomainen/hyvä	13,3	VPD:n mukainen suojelualuekisterikohde
Järvet p-ala	192,34	4,1	Tyydyttävä	0,0	Koskiensuojelukohde
Joet p-ala	2,08	0,0	Välttävä/huono	0,0	Voimakkaasti muutettu vesistö
Merialueet p-ala	0,00	0,0	Ei tietoa	86,7	Säännöstelty vesistö

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Geologia	
Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)	
<p>Seitseminen sijaitsee Tampereen liuskejakson pohjoispuolella ja kuuluu kallioperältään laajaan Keski-Suomen syväkivialueeseen, jolle ovat ominaisia piihappoiset syväkivilajit. Seitsemisessä näitä ovat karkearakenteinen graniitti, granodioriitti ja kvartsidioriitti. Emäksisiä syväkivilajeja edustavat kaksi pientä gabroesiintymää puiston eteläosassa. Pintakivilajeista Seitsemisessä tavataan vain kiilleliusketta, amfiboliittia ja uraliittiporfyyriittia. Seitsemisen kallioperä on lähes kaikkialla maaperän peitossa. Vain Löytyssä ja Soljastenkankaalla on pienialaisia kalliopaljastumia (14,15).</p>	
Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)	
<p>Seitsemisen kansallispuiston maaperä on soita lukuun ottamatta viimeiseltä jääkaudelta. Suurin osa maaperästä on turvemaata, jota pilkkovat moreenikumpareet. Seitsemisen harju syntyi ja vanhin moreeni kerrostui noin 9 800 vuotta sitten. Jäätikkö eteni alueen yli uudelleen, ja viimeisimmän kerran jää sulii Seitsemisen seudulta noin 9 000 vuotta sitten, jolloin Salmiharju ja nuorin moreeni kerrostuivat. Meri ei enää ylettynyt Seitsemisen ylimmille paikoille, joten suot alkoivat kehittyä heti jään hävittyä. Puisto on geologisesti Sisä-Suomen reunamuodostumavyöhykkeessä ja on laakeaa Sisä-Suomen vedenjakaja-aluetta (Kutvonen & Rainio 1996). Seitsemisharju on osa kolmisenkymmentä kilometriä pitkää harjujaksosta, ja sillä on parin–kolmen metrin moreenipeite, mikä näkyy harjun pinnalla monin tavoin: kivisyytenä, vedenpitävyytenä ja kasvillisuuden rehevyytenä. Seitsemisharjun laki on puistossa enimmäkseen 185–195 metrin korkeudella merenpinnasta. Harju nousee ympäristöstään 20–25 metriä (14).</p>	
Muuta	
	Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
	Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
3110 - Karut kirkasvetiset järvet		12,14	0,00	0,0	12,14	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
3150 - Luontaisesti ravinteiset järvet		23,49	0,00	0,0	12,29	52,3	11,20	47,7	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		147,59	0,24	0,2	53,38	36,2	93,97	63,7	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
3260 - Pikkujoet ja purot		5,27	0,00	0,0	0,06	1,2	5,21	98,8	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	P	1,91	0,19	9,8	0,45	23,8	1,27	66,4	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
7110 - Keidassuot	P	1 289,13	0,00	0,0	878,86	68,2	410,27	31,8	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
7120 - Muuttuneet ennallistamiskelpoiset keidassuot		0,87	0,00	0,0	0,00	0,0	0,87	100,0	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot		221,79	0,00	0,0	39,31	17,7	168,95	76,2	13,52	6,1		Sakti 25.01.2022
7160 - Lähteet ja lähdesuot		0,19	0,00	0,0	0,16	81,8	0,04	18,2	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
7230 - Letot		0,96	0,00	0,0	0,96	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 25.01.2022
9010 - Luonnonmetsät	P	726,15	59,08	8,1	120,25	16,6	546,82	75,3	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
9060 - Harjumetsät		296,69	0,00	0,0	0,00	0,0	264,71	89,2	31,98	10,8	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet		3,25	0,00	0,0	2,99	92,0	0,26	8,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022
91D0 - Puustoiset suot	P	872,45	5,23	0,6	178,67	20,5	643,22	73,7	45,34	5,2	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 25.01.2022

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-ali tiedot	
Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)	3 159,83
Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha)	1 480,59
Inventoimaton alue (ha)	27,85
Lisätietoja	
<p>Perinnebiotooppien edustavuuden säilyminen edellyttää kohteiden jatkuvaa hoitoa. Koveron ja Löytyn kohteita on hoidettu 1990 vuodesta lähtien. Molemmissa kohteissa on sekä niittoa että laidunnusta. Alueen soita on ennallistettu vuosien 1992-2021 välisenä aikana n. 1300 ha. Myös alueen lähteitä ja pienvesiä on ennallistettu ja kunnostettu soiden ennallistamisen yhteydessä. Metsien ennallistaminen aloitettiin vuonna 1997 polttamalla 12 ha entistä talousmetsää. Polttoja, lahoppuun lisäämistä ja pienaukotusta on tehty yhteensä n. 200 ha vuoteen 2021 mennessä. Alueella on vielä n. 25 ha ennallistamistarpeessa olevia soita, jotka on tavoitteena ennallistaa v:een 2025 mennessä. Alueella tullaan jatkamaan metsien polttoja palojatkumon turvaamiseksi, myös perinnebiotooppien hoitoa jatketaan.</p>	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
<p>Alueen keskeisiä suojeluperusteita ovat keidassuot, puustoiset suot, luonnonmetsät, harjumetsät, hakamaat ja kaskilaitumet sekä runsaslajiset kuivat ja tuoret niityt. Ennallistamistarvetta on vielä keidassoilla ja puustoisilla soilla. Soihin liittyvien humuspitoisten järvien ja lampien luonnontila tai edustavuus saattaa olla laskenut läheisten ojitusten takia. Soiden ennallistaminen tulee parantamaan myös pienvesien tilaa. Metsien polttoja jatketaan palojatkumon turvaamiseksi. Perinnebiotooppien lajisto ja rakenne vaatii jatkuvaa hoitoa, joten alueen niityt ja hakamaat ovat laidunnus- ja niittokohteita.</p>	

5 Yhteenveto lajistosta

Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualan keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.	
Luokitus	Lajien lukumäärä	
Erityisesti suojeltavat lajit	8	
Muut uhanalaiset lajit	41	
Silmälläpidettävät lajit	54	
Alueellisesti uhanalaiset lajit		
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	5	
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	21	
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	2	
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	0	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu		
<p>Kansallispuiston monimuotoinen metsä- ja suoluonto tarjoaa elinympäristöjä uhanalaiselle lajistolle. Luontodirektiivin lajeista alueella esiintyy mm. metsäpeura, liito-orava, hitupihtisammal ja lahopu. Lintudirektiivin lajeja ovat mm. viirupöllö, kaakkuri, sääksi ja pikkusieppo. Hyönteis-, kääväkas-, sammal- ja jäkälälajisto on poikkeuksellisen arvokas ja ilmentää vanhojen metsien arvoa. Etenkin Multiharjun runsas lahopuusto ylläpitää lukuisten lahopuiden rungoilla esiintyvien uhanalaisten lajien kuten kanadankäävän, liekohärän ja lehtohitujäkälän esiintymistä. Tulevaisuudessa alueen metsien ikääntyessä, puuston järeytyessä ja lahopuun lisääntyessä näille lajeille syntyy lisää sopivia elinympäristöjä. Palolajistolle ja haapalajistolle luodaan sopivia elinympäristöjä poltokohteilla, joilla puuston sukkession myötä syntyy myös haapa- ja muunkin lehtipuuston jatkumoa. Seitsemisen luontoa rikastuttaa myös perinnebiotoopeilla ja eri suoluontotyypeillä elävä lajisto. Perinnebiotoopeilla tavataan muun muassa ahonoidanlukkoa, joka hyötyy hoitotoimista. Soiden ennallistaminen hyödyttää pitkällä aikavälillä soilla eläviä päiväperhosia kuten suokirjosiipeä. Villiminkki ja supikoira ovat alueella tavattuja haitallisia vieraspetoja. Alueelle on palautettu siirtoistuttamalla euroopanmajava. Seitsemisiin on vapautettu tarhattuja metsäpeuroja ja populaatio elää puistossa ja sen lähialueella luonnonvaraisena.</p>		

6 Kulttuuriympäristö

Selite Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Seitsemisen alueella on hyvin todennäköisesti liikuttu jo esihistoriallisella ajalla (noin 8000 eaa-1200 jaa). Alueelta ei tunneta asuinpaikkoja, mutta Seitsemis- ja Hirviharjulta on löytynyt runsaasti pyyntikuoppia. Niitä käytettiin peuran metsästykseseen. Syrjäistä aluetta hyödynnettiin pitkän aikaa erätalouden, kalastuksen ja metsästyksen harjoittamiseen. Asutus vakiintui Seitsemisessä vasta 1800-luvulla perustettujen kruununmetsätorppien myötä. Metsätalous savotoineen ja tukinuittoineen on ollut tärkeä alueen historiaa. Siitä kertovat lukuiset uittoon liittyvät rakenteet, kuten uittopadot- ja kanava. Alueen puustoa on hyödynnetty myös hiilen ja tervan valmistukseen (16).

Koveron kruununmetsätorppa on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäviksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (RKY; Museovirasto, 2009). Seitsemisen kansallispuiston merkittävimmät kulttuuriperintökohteet ovat kaksi asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985) suojeltua rakennusryhmää: Pitkäjärvi ja Kovero. Pirkanmaan maakuntakaavaan ainoastaan Kovero on merkitty valtakunnallisesti arvokkaana kulttuuriperintökohteena. Muita kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi Metsähallituksen sisäisessä arvioinnissa arvoitettuja kohteita ovat Kortosalon asutustila, modernia rakennusperintöä postmodernistisella arkkitehtuurillaan edustava Luontokeskuksen rakennuskokonaisuus sekä hoidettu arvokohde Kettulammin mylly. Kohteet on inventoitu ja kuntokartoitettu kesällä 2021 (17,18).

Kohteet

Arkeologiset kohteet

Luokka	Lkm	Kuvaus
Muinaismuistolailla suojellut kiinteät muinaisjäännökset	4	Alkavanahde pyyntikuopat; Majaniemi 1 kivilatamus; Seitsemisharju 1 pyyntikuopat; Sikomäki pyyntikuopat
Muut suojellut arkeologiset kohteet (kaava)	14	Kirkkaanlamminahde kolmiomittaustorni; Korsukangas suojavarustukset; Koveronristi tervahauta; Kulomäki palotorni; Liesijoki 1 pato; Liesijoki 2 uittopato; Liesilampi uittokanava; Löytty pientilan rauniot; Majaniemi 2 rajamerkki; Ojajärvi hiiltämö ja kuopat; Rappumännynmäki tielinja; Seitsemisharju 2 tielinja; Soljanen hiilimiilu; Tasainenkangas hiilikämpä ja hiiltämö
Muut arkeologiset kohteet	2	Hirviharju 1 pyyntikuopat; Saari-Soljanen irtolöytöpaikka

Rakennusperintö

Luokka	Lkm	Kuvaus
Suojeltu rakennusperintö (suojellut rakennukset, rakennelmat ja sillat)	7	Kovero aitta; Kovero liiteri (ent. varikeittiö); Kovero navetta/talli; Kovero pakaritupa; Kovero päärakennus; Pitkjärvän kämpä, vuokratupa; Pitkäjärvi talli
Muu rakennusperintö	18	Kettulammen myllyn vesiränni; Kettulammi mylly; Kortesalo vuokratupa; Kovero aitta; Kovero lato 1; Kovero laleirikoulutila to 2; Kovero lato 3; Kovero liiteri (ent. varikeittiö); Kovero navetta/talli; Kovero niittylato 1; Kovero niittylato 2; Kovero paja; Kovero pakaritupa; Kovero Pehkulato; Kovero riihi; Kovero savusauna; Pitkäjärvi polttopuusuoja; Pitkäjärvi sauna

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Hoidossa olevat arvokohteet			
Nimi	Luokka	Kunto	Lisätietoja
Kettulammi mylly	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero aitta	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero kaivo	Rakennelma	Keskinkertainen	
Kovero lato 1	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero lato 2	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero lato 3	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero liiteri (ent. varikeittiö)	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero navetta/talli	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero niittylato 1	Rakennus	Huono	
Kovero niittylato 2	Rakennus	Huono	
Kovero paja	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero pakaritupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero päärakennus	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero riihi	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero savusauna	Rakennus	Keskinkertainen	
Kovero viljamakasiini	Rakennus	Keskinkertainen	
Koverolampi Turvelato	Rakennus	Huono	
Pitkäjärven kämppä, vuokratupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Pitkäjärvi talli	Rakennus	Keskinkertainen	
Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja			

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
---------------	---

Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana

Seitsemisen kansallispuisto on suosittu päiväretkely- ja muutaman päivän vaelluskohde. Seitsemisen alueella toimii pääosin pieniä luontomatkailuyrityksiä, jotka tarjoavat mm. majoitus-, ruoka-/kahvila- ja ohjelmapalvelutoimintaa sekä kuljetuspalveluja ja välinevuokrausta. Kansallispuisto sijaitsee kohtuullisen matkan päässä merkittävistä kasvukeskuksista; esimerkiksi Tampereelta noin tunnin ajomatkan päässä ja Helsingistä alle kolmen tunnin ajomatkan päässä. Seitsemisen suosituimpia käyntikohteita ovat Koveron perinnetila, luontokeskus ja Multiharjun vanha metsä. Seitsemisen luontokeskus toimii puiston "porttina", sillä se sijaitsee puiston päätuloväylän varrella. Luontokeskuksen toimintoja on muutettu yritysvetoisemmiksi viime vuosien aikana samalla kun Metsähallituksen oman opastustoiminnan määrä on vähentynyt. Koveron perinnetila on ollut avoinna kesäaikaan. Kovero on arvokas rakennussuojelu-, perinnemaisema- ja nähtävyysskohde.

Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä

Vuonna 2019 tehdyn kävijätutkimuksen mukaan kävijät harrastivat Seitsemisessä useimmiten kävelyä, luonnon tarkkailua ja retkeilyä. Myös eväretkeily, käynti luontokeskuksessa, telttailu ja luontovalokuvaus olivat suosittuja aktiviteetteja. Käynnin tärkeimmäksi aktiviteetiksi mainittiin useimmin retkeily. Seitsemisen kansallispuistossa liikuttiin omin voimin keskimäärin 11,6 km käyntikertaa kohden. Vastaajista 91 % liikkui patikoiden ja keskimääräinen patikointimatka oli 12,4 km. Hiihtäen oli liikkunut 8 % vastaajista, keskimäärin 7,3 km. Kävijätutkimuksen mukaan 61 % oli käymässä Seitsemisen kansallispuistossa päiväselään, 39 % yöpyi. Päiväkävijät viipyivät puistossa keskimäärin noin neljä tuntia, yöpyjät yhden vuorokauden. Puistossa yöpyvillä suosituin oli oma majoite, teltta tms. (75 %) ja toiseksi suosituin asuntoauto tai -vaunu (15 %). Kävijöistä 47 % oli ensikertalaisia. Vastaajista 70 % ilmoitti kansallispuiston matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi. 90 % vastaajista saapui alueelle henkilöautolla (10).

Retkeilykäytön määrä

Kävijälaskentakohteet			Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta
Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)	Seitsemisen suosituimpia käyntikohteita ovat Koveron perinnetila, luontokeskus ja Multiharjun vanha metsä. Luontokeskus toimii puiston "porttina", sillä se sijaitsee puiston päätuloväylän varrella. Seitsemisen käyntimäärä vuositasolla on ollut yli 40 000. Vuonna 2020 määrä kasvoi covid-pandemian vuoksi poikkeuksellisesti 61 000 henkilöön ja vastaavasti 2021 laski noin 48 000 kävijään. Luontokeskuksen käyntimäärä oli pitkään vakiintunut noin 30 000 vierailun tasolle, mutta käyntimäärät ovat pienentyneet v. 2018 alkaen mm toimintakonseptin muutosten takia. Aukioloaikojen supistaminen ja Covid-pandemia ovat myös vaikuttaneet käyntimääriin. Vuonna 2022 vierailijoita oli noin 17 600. Koveron käyntimäärät ovat olleet yli 10 000 käynnin tasolla, mutta raportoidut käyntimäärät ovat viime vuosina olleet pienemmät aukioloaikojen supistamisen ja laskennan haasteiden takia. Koveron kävijämäärä vuonna 2022 oli noin 4 200.
864	Seitsemisen kansallispuisto		
Kävijälaskentatiedot			
Vuosi		Käyntimäärä	
2017		44 400	
2018		42 500	
2019		45 900	
2020		60 800	
2021		48 200	
2022		43 500	
Polttopuun käyttö ja jäte			
	Vuosi	Määrä (m ³)	
Sekajäte	2022	4	
Polttopuu	2022	150	

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Kävijäprofiili								
Kävijätutkimuksen nimi		Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019				Vuosi	2019	
Kävijätyytyväisyys				Matkailijoiden osuus				
Kävijätyytyväisyysindeksi	4,228			Paikalliset kävijät (%)	12,0			
Tyytyväisyys palveluihin	4,077			Kotimaiset matkailijat (%)	12,0			
Tyytyväisyys ympäristöön	4,233			Ulkomaalaiset matkailijat (%)	4,0			
Odotusten täyttyminen	4,337							
Häiriötekijöiden kokeminen	4,540							
Paikallistaloudelliset vaikutukset				Viipymä				
Vuosi	2019			Päiväkävijät (%)	61,0			
Työllisyysvaikutus (htv)	11			Yöpyjät (%)	39,0			
Tulovaikutus (milj. €)	1,20			Päiväkävijät (h)	4			
				Yöpyjät (vrk)	2			
				Kävijävuorokaudet	33 305			
Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista								
<p>Seitsemisen kävijätutkimuksessa keräyspäiviä oli 53 ja vastauksia saatiin kaikkiaan 384 kpl. Seitsemisiin saavuttiin useimmin oman perheen kanssa, 2–5 henkilön seurueissa. Suurimmat ikäluokat olivat 35–44-vuotiaat sekä 25–34-vuotiaat. Tärkeimmät syyt puistovierailulle olivat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Suosituimpia aktiviteetteja olivat kävely, luonnon tarkkailu, ja retkeily. Kävelyn lisäksi puistossa liikuttiin hiihtäen, pyöräillen, juosten ja lumikenkäillen. Kävijät liikkuivat puistossa keskimäärin 11,6 km puistovierailunsa aikana. Keskimääräinen rahankäyttö puistossa ja sen lähialueella käyntikertaa kohden oli kasvanut 13 eurosta 29 euroon vuodesta 2012 vuoteen 2019 verrattuna. Suurin osa kasvusta aiheutui majoittumisesta lähialueella. Seitsemisen kansallispuiston kokonaistulovaikutukset olivat tutkimuksen perusteella 1,2 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutukset 11 henkilötyövuotta. Kasvua vuoteen 2012 verrattuna oli tullut yli 900 000 euroa.</p>								
Matkailun yhteistyö								
Matkailun yhteistyön kuvaus								
Seitsemisissä toimii noin 50 matkailun yhteistyöyrittystä. Yrityspalautekyselyn mukaan tyytyväisyys palveluihin ja yhteistyöhön sai arvosanan 3,9 (1-5). Koronarajoitukset vaikuttivat vuonna 2022 opastettujen asiakkaiden määrään.								
Vuosi	2022	Yhteistyöyritysten lukumäärä	49	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palveleminen asiakkaiden lukumäärä	390	Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	3,900	
Lisätietoja								
Retkeilypalvelujen tarjonta								

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Luontokeskus	1		1				1		Seitsemisen luontokeskus, Järvi-Suomen luontopalvelut, Opastusrakennus, kunto:hyvä,	
Vuokratupa tai -kämpä	1		1				1		Kortesalo leirikoulutila vuokratupa, Järvi-Suomen luontopalvelut,kunto:hyvä	
Vuokratupa tai -kämpä	1			1			1		Pitkäjärven kämppä, vuokratupa, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen	
Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Laavu	1			1			1		Liesijärvi laavu, Järvi-Suomen luontopalvelut,kunto:keskinkertainen	
Keittokatos	1		1				1		Kirkas-Soljanen varauskeittokatos, Järvi-Suomen luontopalvelut,kunto:hyvä	
Keittokatos	1			1			1		Seitsemisen luontokeskus takkakatos, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen	
Keittokatos	1		1				1		Kirkas-Soljanen varauskeittokatos, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1		1				1		Pitkäjärvi tulentekopaikka, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1		1				1		Jokiristi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1		1				1		Haukilampi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1			1			1		Liesijärvi tulentekopaikka 2,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen	
Tulentekopaikka	1				1		1		Honkaniemi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto: huono	
Tulentekopaikka	1		1				1		Kirkas-Soljanen tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1		1				1		Koverolampi tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1		1				1		Saari-Soljanen tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	
Tulentekopaikka	1			1			1		Liesijärvi tulentekopaikka 1,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen	
Tulentekopaikka	1		1				1		Kortesalo tulentekopaikka,Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:hyvä	

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Tulentekopaikka	1			1			1			Iso Kivijärvi tulentekopaikka, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1			1			1			Kirkas-Soljanen telttailualue, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1					1	1			Haukilampi telttailualue, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:ei määritelty
Telttailualue	1			1			1			Jokiristi telttailualue, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1			1			1			Koverolampi telttailualue, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:keskinkertainen
Telttailualue	1					1	1			Liesijärvi telttailualue, Järvi-Suomen luontopalvelut, kunto:ei määritelty

Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)

Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)	42,4
Talvireitit yhteensä (km)	
Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)	42,4

Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
Kesäretkeilyreitti	41,5	0,6	9,4	41,5	0,0		
Luontopolku	5,7	0,5	1,8	5,6	0,1		
Pyöräilyreitti	18,0		1,9	16,0	2,0		

Lisätietoja

Tietojen johtamisessa PAVEsta ongelmia, tiedot syötetty H.Eeronheimon toimittamasta koosteesta. TIEDOT TARKISTETTU 2/2023

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.
---------------	---

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2017	41 581	Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011-2012	2012	4,4
2018	36 695			
2019	29 472			
2020	25 201			
2021	22 987			

Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2021	302 000	2021	131	0

Lisätietoja

Henkilöopastuksen määrää on vähennetty, mutta sesonkiaikoina asiakaspalvelua on edelleen ollut tarjolla luontokeskuksella ja Koverossa. Viestintävälineiden määrä on monipuolistunut ja retkeilyneuvontaa on tarjottu yhä enemmän Luontoon.fissä, some-kanavissa, sähköpostitse ja puhelimitse. Yritysten tarjoamien opastuspalvelujen määrä on myös kasvanut ja esim. luontokeskuksen päivystystä sesonkiaikoina on tilattu opasringiltä. Seitsemisen luontokeskuksen toimintakonseptia on muutettu laajentamalla yritystoiminnan osuutta mm majoitustoimintaan. Kysynnän perusteella on tunnistettu tarve kehittää luontokeskusta enemmän retkeilykeskus-sisältöiseksi.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5 –vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)

Lisätietoja

8 Erätalous						
Selite		Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.				
Metsästys						
Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä						
Seitsemisen kansallispuistossa voidaan harjoittaa hirvenajoa järjestyssäännön nojalla, muu metsästys kansallispuistossa on kielletty.						
Kuvaus alueen riistakannoista						
Alueella on merkitystä lähinnä hirvieläinten ajometsästyksen kannalta. Metsäpeura-LIFEssa (2016 - 2023) metsäpeuroja vapautetaan totutustarhauksen jälkeen sen alkuperäisille esiintymisalueille eteläiselle Suomenselälle. Seitsemisen kansallispuiston alue on yksi vapautusalueista. Ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2019 lopussa alueelle vapautettiin ensimmäiset seitsemän metsäpeuraa. Toukokuussa 2020 alueelle syntyi ensimmäinen vasa. Kansallispuiston ulkopuolella olevasta totutustarhasta on vapautettu alueelle lisää yksilöitä, joten metsäpeurojen kokonaismäärä alueella on heinäkuussa 2020 yhteensä 20 yksilöä. Keväällä 2022 vapautetaan noin 10-15 yksilöä. Metsäpeura LIFE-hankkeelle on tavoitteena hakea jatkorahoitusta. Todennäköistä on, että tarhaus ei tule jatkumaan tässä muodossa Seitsemisissä. Talviaikainen elinympäristö on osoittautunut rajalliseksi. Voidaan olettaa, että Seitsemisen voi säilyä metsäpeuran kannalta tärkeänä alueena.						
Arvio metsästyspaineesta alueella			Suuri		Keskinkertainen	X Pieni
Tarkennus						
Metsästys rajoittuu ainoastaan hirvenajoon.						
Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	0,00					
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	0,00					
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	0,00					
Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue	0,00					
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	0,00					
Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue	2 621,00	Länsi-Kurun metsästäjät ry Hirvieläintenmetsästys + suurpedot (aluelupana) Sopimus nro 48362				
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue	0,00					
Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset	0,00					
YSA -alueiden metsästyskieltoalueet	0,00					

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla						
Kalastus						
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä						
Seitsemisen kansallispuistossa saa jokamiehenoikeudella onkia ja pilkkiä. Iso Seitsemisjärvellä, Soljastensuon lammessa sekä Polvijärven pohjoisosien rannoilla on kuitenkin liikkuminen kielletty lintujen pesimisajankohtana 1.4.–31.7. Kaikki muu kalastus on kansallispuistossa kielletty.						
Vesistön tila kalaston kannalta						
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet						
Arvio kalastuspaineesta alueella						
		Suuri		Keskinkertainen	X	Pieni
Tarkennus						
Kalastus rajoittuu jokamiehenoikeudella tapahtuvaan onkimiseen ja pilkkimiseen.						
Alueella on						
		Kaupallista kalastusta		Kalastusopastustoimintaa		
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus						
		Kielletty		Sallittu osittain		
Lisätieto						
Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoikeudet						
	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	0,00					
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)						
	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	1,50	Kyseessä Seitsemisjoki, joka on jäänyt Etelä-Suomen vapalupa-alueeseen mukaan. Viehekalastus ei ole puistossa sallittua.				
Metsähallituksen kalastusvuokra-alue	0,00					
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä						
	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja				
YSA -alueiden kalastuskieltoalueet	0,00					
Kalastusrajoitukset	0,00					
Paikalliset erityisoikeudet	0,00					
Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue	0,00					

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Kalasto
Lisätietoja kalavesien hoidosta

9 Tutkimus					
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.			
Alueella tehty tutkimus					
Seitsemisessä on tehty useita luontoon ja ennallistamiseen liittyviä seurantoja ja tutkimuksia. Seitsemisen on Suomen tunnetuin ennallistamisen seurantakohte (19). Metsähallitus on tehnyt alueella ennallistettujen soiden kasvillisuusseurantaa ja hydrologista seurantaa. Alueella on tehty myös metsien ennallistamistutkimusta, kuten hyönteisseurantoja sekä linnuston linjalaskentoja noin 10 vuoden välein 1980-, 1990-, 2000- ja 2010-luvuilla (20). 1990-luvulla Metsäntutkimuslaitos perusti luonnontilaisten metsien rakenteen ja kehityksen valtakunnallisen koealaverkoston, jonka koealoista 18 sijaitsee suunnitelma-alueella Seitsemisessä ja Petäjäjärvellä. Seitsemisen ja Petäjäjärven metsikkökuvioita on hyödynnetty myös Metlan tekemissä monimuotoisuustutkimuksissa, joissa vertailtiin luonnontilaisten metsien ja talousmetsien lajistoeroja. Kävijätutkimuksia on tehty 1990-luvulta alkaen. Kattavimmat kävijätutkimukset ovat v:ita 2006, 2012, ja 2019 (10).					
Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys					
Seitsemisen kansallispuiston alueella on tehty erilaisia luontoarvoihin, kuten kasvillisuuteen, kääpälajeihin ja sammaliin liittyviä kartoituksia ja tutkimuksia. Metsähallitus jatkaa kansallispuiston ennallistamis- ja luonnonhoitoseurantoja, joilla seurataan soiden ja metsien luonnontilaan palautumista ja ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien vaikutusta lajistoon. Kävijätutkimuksia toteutetaan puistossa säännöllisin, n. 5 vuoden väliajoin.					
Tutkimustahot					
SYKE, LUKE, Helsingin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Oulun yliopisto					
	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston	X	Alueella on koealoja	X	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston
Lisätietoja	Seitsemisessä on kaksi Metsähallituksen lahoppunlisäyksen seurantaverkoston kohdetta, soiden ennallistamisen seurantaverkoston koealoja sekä erillinen ennallistamistutkimuksen koealaverkosto sararämeille (Jyväskylän yliopisto). Soiden ennallistamisen seurantaverkoston kehittämissyhteistyötä tehdään LUKE:n kanssa (Aleksi Räsänen) ja siinä koealoja hyödynnetään tukemassa kaukokartoitusanalyysijä. Seurantojen hydrologista dataa analysoi Oulun yliopisto ja kasvillisuusdataa Jyväskylän yliopisto. Lisäksi alueella on purppuranahakkakoe ennallistettujen soiden taimettumisen ehkäisemiseksi.				

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.

Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhdonta)

Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset

Metsätalous**Metsähallituksen alueet**

Mt-käytössä (ha)	0,00	Raj. käytössä (ha)	0,00	
------------------	------	--------------------	------	--

Rajoitusten kuvaus

Yksityinen maa

Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
------------------	--	--------------------	--	--

Rajoitusten kuvaus

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet

Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Laidunvuokrasopimus	1	11,00	Laidunalue, sopimusnro 38090, päättyy 30.4.2022
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	2 546,00	Hirvieläinmetsästys + suurpeto, sopimusnro 48362, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	691,00	Hirvieläinmetsästys, sopimusnro 23862, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	1 739,00	Hirvieläinmetsästys, sopimusnro 43225, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	4,50	Hirvieläinmetsästys + suurpeto, sopimusnro 35588, toistaiseksi
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	496,00	Pienriistametsästys, sopimusnro 36660, toistaiseksi

10B Poronhoito				
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen poronhoidon tilanne		
Poronhoidon nykytilan kuvaus				
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan pinta-alasta suunnittelualueella (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Talvi- ja kesälaidunten kunto
Rakenteet	Porokämpät	Erotusaitaukset	Muut rakenteet	
Saamelainen poronhoito				

KESKEISET ARVOT JA UHKAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat						
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitukset sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.				
:						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyypit ja lajit						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisissä esiintyy Etelä-Suomen edustavimpia vanhoja metsiä, mm. Multiharjun aarniometsä. Harjumetsiä on aluetta pohjoisesta etelään halkovilla harjumuodostelmilla. Suurin ja maisemallisesti edustavin on länsiosassa sijaitseva Seitsemisharju. Seitsemisissä on edustavia laajoja luonnontilaisia keidassoita sekä puustoisia soita. Suot ovat osa soidensuojeluverkostoa ja kattavat yli puolet alueen pinta-alasta. Ojitetuista soista valtaosa on ennallistettu. Alueen perinnebiotoopit ovat maakunnallisesti arvokkaita. Direktiivilajeista luontotyypeillä esiintyy metsäpeura, liito-orava, lahokapo, hitupihtisammal ja saukko.	Luontaiset metsäpalot puuttuvat, mikä aiheuttaa vaikutuksia lähinnä metsälajistoon, eli uhkaa mm. uhanalaisten ja harvinaisten kulolajien säilymistä alueella.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Palojatkuumon ylläpito
	Natura-alueeseen rajautuvien avohakkuiden aiheuttama reunavaikutus.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen käyttö	Ulkopuolella		Avohakkuita kansallispuiston läheisyydessä olisi vältettävä mahdollisuuksien mukaan. Valtionmaiden osalta käytetään yhteissuunnittelua.
	Resurssipula uhkaa luontoarvoja ja perinneympäristöt vaativat jatkuvaa hoitoa.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen laidunnuksen ja hoidon osalta.
	Seitsemisen kansallispuiston alue on ollut aikoinaan tehokkaassa metsätalouskäytössä. Metsätalouden jäljet näkyvät kansallispuiston metsäluonnossa mm. puustorakenteen yksipuolisuutena, nuoruutena ja lahopuun vähäisyytenä. Metsätalouden jälkiä näkyy edelleen suurimmassa osassa puistoa.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisäpuolella		Ennallistaminen on vaikuttanut suotuisasti luonnontilaisuuden palautumiseen viime vuosina. Aiemmin harjoitetun metsätalouden haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenevät myös jatkossa aktiivisten ennallistamistoimien ja luontaisen palautumisen avulla.

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Seitsemisissä esiintyy Etelä-Suomen edustavimpia vanhoja metsiä, mm. Multiharjun aarniometsä. Harjumetsiä on aluetta pohjoisesta etelään halkovilla harjumuodostelmilla. Suurin ja maisemallisesti edustavin on länsiosassa sijaitseva Seitsemisharju. Seitsemisissä on edustavia laajoja luonnontilaisia keidassoita sekä puustoisia soita. Suot ovat osa soidensuojeluverkostoa ja kattavat yli puolet alueen pinta-alasta. Ojitetuista soista valtaosa on ennallistettu. Alueen perinnebiotoopit ovat maakunnallisesti arvokkaita. Direktiivilajeista luontotyypeillä esiintyy metsäpeura, liito-orava, lahokapo, hitupihtisammal ja saukko.	Uhkana Koveron ja Löytyn perinnebiotooppikasvillisuuden häviäminen, mikäli hoitoa (laidunnusta) ei pystytä jatkamaan. Kasvillisuuden säilyminen edellyttää jatkuvaa hoitoa.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Tällä hetkellä hoito on jatkuvaa ja suunnitelmallista. Perinnebiotoopit ja rakennukset muodostavat maisemallisesti ja virkistyskäytöllisesti arvokkaan kokonaisuuden.
	Yli puolet puiston soista on aikoinaan ojitettu. Ojitus on suojeluun siirtymisen jälkeen kuitenkin loppunut.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Ennallistaminen on palauttanut suoelinympäristöjä kohti luonnontilaa ja suotuisa luontainen kehitys vähentää myös jatkossa ojitusten haitallisia vaikutuksia.

Luontoarvot: Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisissä tavataan lukuisia, erityisesti vanhoissa metsissä esiintyviä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Alueella esiintyy 6 erityisesti suojeltavaa lajia, 1 äärimmäisen uhanalainen, 11 erittäin uhanalaista lajia sekä useita vaarantuneita lajeja.	Haitalliset vieraspedot kuten minkki ja supikoira esiintyvät alueella ja voivat aiheuttaa vahinkoa varsinkin maassa pesiville lintulajeille. Alueella esiintyy myös lupiinia, jonka leviäminen etenkin uhanalaisille perinnebiotoopeille on uhka.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Haitallisten vieraspetojen pyynnin salliminen.
	Käyntimäärät ovat kasvussa, ja todennäköisesti myös haitalliset vaikutukset luonnon- ja virkistyskäyttöarvoihin voivat lisääntyä uusien aktiviteettien suosion kasvaessa.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Virkistyskäytön ohjaaminen ja valvonta. LAC-seuranta.
	Luontaiset metsäpalot puuttuvat, mikä aiheuttaa vaikutuksia lähinnä metsälajistoon, eli uhkaa mm. uhanalaisten ja harvinaisten kulolajien säilymistä alueella.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Palojatkumon ylläpito tärkeää.
	Natura-alueeseen rajautuvien avohakkuiden aiheuttama reunavaikutus.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen käyttö	Ulkopuolella		Jatkuvapuiteisen metsänhoidon suosiminen puiston läheisyydessä.
	Resurssipula uhkaa luontoarvoja ja perinneympäristöt vaativat jatkuvaa hoitoa sekä lajistoseurantaa.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen.

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Seitsemisissä tavataan lukuisia, erityisesti vanhoissa metsissä esiintyviä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Alueella esiintyy 6 erityisesti suojeltavaa lajia, 1 äärimmäisen uhanalainen, 11 erittäin uhanalaista lajia sekä useita vaarantuneita lajeja.	Seitsemisen kansallispuiston alue on ollut aikoinaan tehokkaassa metsätalouskäytössä. Metsätalouden jäljet näkyvät kansallispuiston metsäluonnossa mm. puustorakenteen yksipuolisuutena ja nuoruutena ja lahoppuun vähäisyytenä. Metsätalouden jälkiä näkyy siis edelleen suurimmassa osassa puistoa.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Ennallistamisen kautta luonnontilaisuuden palautuminen on edistynyt viime vuosina. Tulevaisuudessa aikaisemman metsätalouden haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenevät entisestään ajan myötä tapahtuvan luonnontilaistumisen kautta sekä mm. aktiivisten ennallistamistoimenpiteiden avulla
	Yli puolet puiston soista on aikoinaan ojitettu. Ojitus on suojeluun siirtymisen jälkeen kuitenkin loppunut.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisä- ja ulkopuolella		Ennallistamisen kautta luonnontilaisuuden palautuminen on edistynyt viime vuosina. Tulevaisuudessa ojitusten haitalliset vaikutukset luontoarvoihin vähenevät entisestään ajan myötä tapahtuvan luonnontilaistumisen kautta.

Kulttuuriarvot: Luonnon- ja kulttuurimaisemat

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Koveron perinnemaisema peltoineen, laitumineen ja rakennuksineen on elävä kulttuurimaisema, joka säilyy perinteisten viljelytapojen ja maankäyttömuotojen avulla.	Perinnebiotoopit ja rakennukset muodostavat maisemallisesti ja virkistyskäytöllisesti arvokkaan kokonaisuuden, joka edellyttää jatkuvaa ylläpitoa. Hoidon keskeytyminen tai lopettaminen vaikuttaa arvoon heikentävästi.	Suuri	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Höito- huolto- ja ylläpitoitoimia jatkettava.
	Resurssipula uhkaa sekä luonto-, kulttuuri- että virkistysarvoja. Perinneympäristöt vaativat jatkuvaa hoitoa. Myös rakennusten ylläpito suojelustatuksen mukaisesti vaikeutuisi resurssipulan myötä. Resurssipula uhkaa myös virkistyskäytöraakenteiden ylläpidolle ja ennallistamistoimenpiteille.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen.
	Seitsemisentie halkoo Koveron kulttuuriperintömaisemaa. Kohtalaisen vilkkaasti liikennöity tie uhkaa myös virkistyskäytölle Koveron tuntumassa.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Opasteiden ja ohjeiden lisääminen.

Kulttuuriarvot: Arvokkaat rakennukset

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Koveron kruununmetsätorppa on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Koverossa on 5 asetuksella (480/85) suojeltua rakennusta joiden suojelustatus on S1 (suojeltu kokonaan), sekä 4 asetuksella varjeltua rakennusta (V2). Pitkäjärven kämppä ja sen pihapiirissä oleva talli ovat suojeltu asetuksella (480/85), ja niiden suojelustatus on S1.	Ilmastomuutoksen aiheuttama kosteuden lisääntyminen uhkaa arvokasta rakennuskantaa.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Hoito- huolto- ja ylläpitotoimia jatkettava.
	Resurssipula uhkaa kulttuuriperintösarvoja. Rakennusten ylläpito suojelustatuksen mukaisesti vaikeutuu resurssipulan myötä.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Resurssien varmistaminen.
Kulttuuriarvot: Arkeologiset kohteet						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisen arkeologiset kohteet kertovat alueen monipuolisesta historiasta kivilaudelta historialliseen aikaan.	Lisääntynyt virkistyskäyttö lisää erityisesti reittien välittömässä läheisyydessä olevien kohteiden kulumista ja ilkivaltaa.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Säännöllinen seuranta ja opastuksen lisääminen. LAC-seuranta mahdollisesti.
Tutkimus- ja seurantamerkitys: Merkitys seurantakohteena						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Kansallispuisto on ollut pitkään erityisesti ennallistamisen tutkimus- ja seurantakohteena. Alueelle on perustettu lukuisia erityyppisiä koealoja ennallistamisen vaikutusten seurantaan.	Pitkien seurantojen keskeytyminen esimerkiksi tutkimuslaitosten resurssipulan vuoksi.	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Rahoituksen varmistaminen
Virkistys- ja luontomatkaikäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistu- minen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Seitsemisen on valtakunnallisesti suosittu päiväretkeilykohde, joka muodostaa yhdessä Helvetinjärven kansallispuiston ja näiden väliin jäävien alueiden kanssa Pirkanmaan merkittävimmän luontomatkaikohteen. Monipuolinen ja helppo retkeilykohde, jossa on kattava palveluvarustus ja luontokeskus. Koveron perinnetila on alueen suosittu käyntikohde. Alue sijaitsee lähellä suosittuja mökkialueita sekä Tamperetta, mutta on myös lähialueen asukkaille arvokas lähivirkistysalue. Alueella toimii lukuisia luontomatkaileuyrittäjiä.	Haitalliset vaikutukset luonnon- ja virkistyskäyttöarvoihin voivat lisääntyä uusien aktiviteettien esim. maastopyöräilyn suosion kasvaessa. Maastopalveluiden huolto ja ylläpito edellyttävät riittäviä resursseja.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella		Virkistyskäytön ohjaaminen, viestintä ja LAC-seuranta.
	Perinnebiotoopit ja rakennukset muodostavat maisemallisesti ja virkistyskäytöllisesti arvokkaan kokonaisuuden.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella		Hoidon,- huollon,- ja ylläpidon jatkaminen.
Yhteenveto						
Seitsemisen alue muodostaa valtakunnallisesti merkittävän arvotiivistymän, jonka keskiössä ovat maisema, arvokas luonto ja kulttuuriperintö. Seitsemisen arvoa lisää myös läheisten Aurejärven ja Petäjäjärven Natura-alueiden sekä Helvetinjärven kansallispuiston läheisyys ja keskinäinen kytkeytyneisyyspotentiaali. Keskeiset arvot voidaan säilyttää pitkäjänteisillä ja riittävästi resursoituilla luonnon- ja kulttuuriperinnön hoitotöillä, mutta myös yhteistyöllä ja aktiivisella edunvalvonnalla alueen toimijoiden kanssa.						

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet		
Selite		
Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso turvataan.	Koveron ja Löytyn perinnebiotooppien ja niihin liittyvän arvokkaan lajiston suojelutaso turvataan. Vieraslajien kuten lupiin leviäminen alueelle pyritään estämään.	Perinnebiotooppien hoito.
		Perinnebiotooppien hoito.
		Vieraslajien torjunta.
	Lajistoa ja luontotyyppien tilaa seurataan.	Linnuston linjalaskennat ja ennallistettujen soiden tilan seuranta.
	Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.	Palojatkumoa alueen ennallistamispolto.
	Luontotyyppien ja lajiesiintymien kytkeytyneisyys lähialueen suojelualueisiin turvataan.	Maankäyttöratkaisuihin osallistuminen.
	Suoluontotyyppien edustavuus paranee.	Soiden ennallistamisen loppuun saattaminen.
Virkistyskäyttöä ohjataan maastopalveluiden sijoittelulla ja mitoittamisella siten, että maaston kulumisen ja häiriöt lajistolle ovat mahdollisimman vähäisiä ja luontoarvot saadaan turvattua.	Lajistoselvitykset.	
	LAC-seuranta.	
Arvokkaat kulttuuriperintökohteet ja perinnemaisemat tunnistetaan ja niiden arvot säilytetään.	Kulttuuriperintökohteet on hyvin hoidettu ja ne otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa.	Elävän kulttuuriperinnön säilymiseksi riittävä resursointi Koveron opastus- ja tapahtumatoimintaan.
		Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.
		Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.
		Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen.
Seitsemisen merkitys tutkimus- ja seuranta-kohteena säilytetään.	Seitsemisen kansallispuisto säilytetään merkittävänä ennallistamisen seurannan ja tutkimuksen kohteena.	Riittävä resursointi ja viestintä alueen merkityksestä.
Seitsemisen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.	Aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä.	Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa.
		Arvostus ja tietämys Seitsemisen luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.
	Kävijätutkimukset ja kestävydestä viestiminen.	
		Ohjaava viestintä luonto- ja kulttuuriarvoista.

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Seitsemisen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.	Arvostus ja tietämys Seitsemisen luonnosta ja kulttuuriperinnöstä	Järjestyssäännön päivittäminen.
	Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteita lisättäessä.	Riittävä resurssointi ja viestintä.
	Käyntimäärien kasvusta huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin. Retkeilyneuvonnan resurssit ovat riittävät.	Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.
		Opastus ja verkkoviestintä.
		Vyöhykejaon päivitys.
	Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät.	Nykyisten rakenteiden ylläpito.
		Palveluvarustuksen huollon ja ylläpidon resurssointi
		Palveluvarustuksen kehittäminen.
		Opasterakenteet.
	Seitsemisen kansallispuisto muodostaa läheisten Helvetinjärven kansallispuiston ja Riuttaskorven virkistysmetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.	Reittiyhteydet Seitsemisistä.
Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävä matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitetta.	Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	
	Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	
Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Seitseminen on hiilineutraali luontomatkailukohde.	Kehitetään Seitsemistä hiilineutraalina luontomatkailukohteena yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.	Saavutettavuuden kohentaminen.

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

<p>Seitsemisen ja ympäröivien luontokohteiden viheryhteydet lisäävät alueen luonto-, kulttuuriperintö- ja virkistysarvoja.</p>	<p>Seitsemisen, Aurejärven, Petäjätjärven, Riuttaskorven ja Helvetinjärven muodostaman kokonaisuuden ja alueen arvotiivistymän tunnistaminen sekä kytkeminen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteisiin. Alueen erämaisen maiseman ja arvokkaan kulttuuriperinnön säilyttäminen. Suojelualueiden kytkeytyvyyden parantaminen ja alueiden eristäytymisen vähentäminen. Metsä- ja suolajiston, kuten metsäpeuran ja metsäkanalintujen, siirtymisen helpottaminen soveliaiden elinalueiden välillä ja ekosysteemien toiminnan parantaminen. Alueen tunnistaminen maakuntakaavassa poikkeuksellisen merkittävänä, laajana ja yhtenäisenä luonnon ydinalueena ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuutena, jolla on tarvetta retkeilyyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueiden säilyttäminen osana maakunnan ekologista verkostoa, joka tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.</p>	<p>Yhteissuunnittelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.</p>
--	--	--

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite	Suunnittelualueen yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus		
Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä. Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyysskohteisiin ja luontokasvatukseen kuitenkin Natura-alueen luontoarvot huomioiden.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	1 396,91
	Vyöhyke toimii suunnittelualueen virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta, mm. retkeilyreittejä, luontopolku, päivä- ja vuokratupa, nähtävyyssrakenteita sekä taukopaikkoja. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta kunnostetaan ja uutta kehitetään vastaamaan kasvaneen kysynnän tarpeita		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	1 396,91	29,6
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke			
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.		
Yleismääräys:	Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	
Syrjävyöhyke	Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä pääsääntöisesti rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden Natura-alueen suojeluarvot.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	2 518,41
	Syrjävyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, eikä vyöhykkeelle pääsääntöisesti ohjata kävijöitä tai rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokamiehenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Olemassa olevien reittien ylläpito on mahdollista. Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla. Uusi rengasreitti voidaan linjata kulkemaan osittain pohjoisella syrjävyöhykkeellä, hyödyntäen pääasiassa olemassa olevia polkuja ja polkupyöriteitä.		
		Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	2 518,41 53,3
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistykäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.
---------------	---

Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojelusyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.
---------------------------------------	--

Erityisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävänä tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.
--	---

Rajoitusvyöhyke

Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Iso Seitsemisjärvi	01.04	15.07	165,62	Iso-Seitsemisjärven rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.4.-15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi. Edellisessä HKS:ssa määritellylle Pakkulankankaan eteläpuoliselle rajoitusosalle ei ole luonnonsuojelullisia perusteita, joten alue on muutettu osaksi luontomatkaile- ja virkistysvyöhykettä.
Multiharju			104,15	Multiharjun vanhojen metsien alue on erittäin herkkä kulutukselle. Rajoitusosalla liikkuminen on sallittua ainoastaan polkuja pitkin.
Soljastensuo	01.04	15.07	535,96	Soljastensuon rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.4.-15.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan säilyttämiseksi.
Pinta-ala yhteensä (ha):			805,73	Osuus suunnittelualueesta (%): 17,1

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

--

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet		
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.	
Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Soiden ennallistamisen loppuun saattaminen.	Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen. Ennallistettava pinta-ala on arviolta 15 ha.	Kiireellinen (3-5 v)
Palojatkumoa alueen ennallistamispolto.	Ennallistamispoltoja jatketaan palojatkumoa alueella.	Kiireellinen (3-5 v)
Perinnebiotooppien hoito.	Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Perinnebiotooppien hoito.	Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Vieraslajien torjunta.	Haitallisten vieraslajien kuten lupiin leviäminen puiston alueelle pyritään estämään. Vieraslajien esiintymiä tarkkaillaan ja torjunta aloitetaan välittömästi leviämisen ehkäisemiseksi.	Kiireellinen (3-5 v)
Lajistoselvitykset.	Lajistoarvot selvitetään tarkoitukseen soveltuvalla tavalla siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta. Samassa yhteydessä on järkevää toteuttaa myös direktiivilajien ja erityistä suojelua edellyttävien lajien esiintymätarkistuksia.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Linnuston linjalaskennat ja ennallistettujen soiden tilan seuranta.	Linnuston linjalaskentaa jatketaan n. 10 vuoden välein. Ennallistettujen soiden tilaa seurataan luontotyyppitasolla.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
LAC-seuranta.	Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Kulttuuriperinnön suojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.	Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.	Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Riittävä resurssointi ja viestintä.	Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet		
Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet		

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittäväällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.
---------------	--

Käyntimääräennuste	60 000	Vuosi	2033
--------------------	--------	-------	------

Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan

Seitsemisen kansallispuiston monipuolinen reitistö ja palvelurakenteet mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne myös tukevat luontomatkailuyrittäjyyttä. Kohde on suosittu päiväretki- ja vaelluskohde, myös pyörämatkailua ja esteettömiä palveluja kehitetään. Pyrkimyksenä on tuottaa positiivisia luontokokemuksia monipuoliselle asiakaskunnalle ja sillä tavalla kehittää heidän luontoyhteyttään. Oikein mitoitettu reitistö ehkäisee myös kulumista. Kestävyyttä seurataan LAC-mittariston avulla.

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.	Huollossa pyritään huomioimaan ympäristön kestävyys. Esimerkiksi jätehuollossa ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/suotonesteen erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois. Polttopuun käyttöä pyritään minimoimaan. LAC-mittaristolalla seurataan keskeisiä muuttujia/tunnuslukuja.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Palveluvarustuksen kehittäminen.	Olemassa olevaa rengasreitistöä kehitetään toteuttamalla Kivijärven itäinen kiertoreitti. Mikäli esteettömien palvelujen kysyntä kasvaa, Saari-Soljasen kiertävä reitti voidaan muuttaa esteettömäksi. Pyöräilyreittejä lisätään sallimalla pyöräily luontokeskuksen ja Koveron välisellä reitillä sekä Honkaniemen taukopaikalle vievällä reitillä. Ratsastusreitteinä säilytetään Soljasen ja Pitkäjärven väli. Talvella se voi toimia latureittinä ja voidaan osoittaa myös koiravaljakoille. Latujen osalta pääyhteys puistossa olisi Liesjärven ja luontokeskuksen väli, mutta latureitistöä voidaan laajentaakin. Talviretkelyreitteinä (mm talvipyöräily) voidaan ylläpitää luontokeskuksen ja Koveron välistä latupohjaksi linjattua reittiä. Latu- ja talvireiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset, Telttailu sallitaan kaikilla huollatuilla taukopaikoilla pois lukien luontokeskus, varauskeittokatokset sekä vuokrakämpät. Honkaniemeen tai Haukilammen rannalle rakennetaan laavu. Kivijärven kiertävän uuden reitin varrelle on mahdollista rakentaa tarvittaessa taukopaikka. Luontokeskuksen lähiympäristöä kehitetään mm rakentamalla uusi varattava keittokatos. Yritystoiminnan mahdollisuuksia monipuolistetaan myös Koverossa. Toimenpidesuunnittelun pohjaksi tehdään tarvittaessa riittävät ja oikea-aikaiset selvitykset (sekä lajit että luontotyypit). Myös reittien ja palveluiden häiriövaikutus on tärkeä huomioida, mikäli herkkiä arvoja, kuten pesimä- tai soidinalueita, on suunnittelualueen läheisyydessä. Suunnittelussa tulee huomioida palveluvarustuksen huoltotarve ja kestävät huoltomahdollisuudet muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Nykyisten rakenteiden ylläpito.	Puiston olemassa olevat ja säilytettävät rakennukset (luontokeskus), reitit, taukopaikat ja viitoitus pidetään kunnossa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kävijätutkimukset ja kestävydestä viestiminen.	Säännöllisesti toteutettavat kävijätutkimukset. Eri kanavista tulevan asiakaspalautteen huomioiminen. Vuosittain toteutettavat LAC-seurannat ja kestävydestä viestiminen.	Kiireellinen (3-5 v)
Reittiyyhteudet Seitsemisistä.	Suunnitellaan reitit kokonaisuutena (esim. Pirkantaival) yhteistyössä toimijoiden (kunnat ja virkistysalueyhdistys) kanssa ja sovitaan ylläpito. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Ympäryskunnat suunnittelevat reittitoimituksia. Käyttöpaineen ohjaaminen suojelualueiden ulkopuolelle on tarpeellista.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Opastus ja viestintä		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Opasterakenteet.	Opasteiden sijoittelu on tarkoituksenmukaista ja sisältö ajan tasalla. Opasteet palvelevat kohderyhmiä ja ovat informatiivisia. Reittien lähtöpisteet ovat selkeät. Seitsemisissä on huomioitu esteettömyys.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Opastus ja verkkoviestintä.	Viestintämateriaaleihin liittyvät kartat ja maasto-opasteet ovat helposti löydettävissä ja ajan tasalla.	Kiireellinen (3-5 v)
Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen.	Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Ohjaava viestintä luonto- ja kulttuuriarvoista.	Kävijöiden opastuksessa hyödynnetään eri viestintäkanavia ja yhteistyömuotoja. Puistoalueelle laaditaan luonto- ja ympäristökasvatuksen toimintasuunnitelma.	Kiireellinen (3-5 v)
Yksityiset maat ja YSA-alueet		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.
---------------	---

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta

Nykyisiin metsästysjärjestelyihin ei esitetä muutoksia.

Alueen metsästysjärjestelyt

Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu

Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa.	Hirven ajometsästys toteutetaan vuokrasopimusten kautta.	Kiireellinen (3-5 v)

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Kalastus

Alueen kalastuskäytön muutos

Alueen kalastuskäyttöön ei esitetä muutoksia.

Alueen kalastuskäyttö

Kalaveden ja kalakantojen hoito

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
------------	--------	---------------

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Erävalvonta

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys	Sallittu	
Kuvaus	Marjastus ja sienestys on kansallispuistossa sallittu jokamiehenoikeudella.	
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)		
Kuvaus		
Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.		
Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Liikkuminen ja leirytyminen		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Pyöräily	Ei muutu	Pyöräily on sallittu jokamiehenoikeudella rajoitusosia lukuun ottamatta. Pyöräilijöitä ohjataan ottamaan huomioon muut poluilla liikkuvat. Pyöräilyn mahdollisuuksia pyritään parantamaan erityisesti puiston ulkopuolisilla alueilla, jolloin voidaan toteuttaa pidempiä reittejä ja pystytään paremmin huomioimaan puiston erämaisyyden ja luontoarvojen säilyminen.
Leirytyminen	Ei muutu	Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leirytyminen ainoastaan huolletuilla taukopaikoilla.
Tulenteko	Ei muutu	Avotulen teko on sallittua huolletuilla tulentekopaikoilla, käyttäen ainoastaan paikalle tarkoitusta varten erikseen tuotua polttopuuta. Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko on kielletty.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Luonnonvarojen käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Polttopuun otto	Ei muutu	Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty.
Muu käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Muu käyttö	Ei muutu	Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle.

Metsätalous		
Tavoitteet		
Alueella ei ole metsätaloustoimintaa		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuvioilla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		

17B Poronhoidon toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään poronhoitoon liittyvät toimenpiteet ja käytännöt.
---------------	--

Poronhoito

Toimenpiteet ja käytännöt	
---------------------------	--

Suosituks	
-----------	--

Saamelaisporonhoidon tavoitteet

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
---------------	--

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Metsähallitus hallinnoi suunnittelualueen valtionmaita ja yleisiä vesialueita. Pirkanmaan ELY-keskus antaa lausunnon luonnonsuojelulain (1096/1996) 65§ mukaisista Natura-alueille tai sen läheisyyteen suunniteltavien hankkeiden vaikutusten arvioinnista. ELY-keskus ottaa vastaan ls-lain 65b § mukaiset ilmoitukset Natura-alueeseen vaikuttavista toimenpiteistä ja voi tarvittaessa kieltää tai rajoittaa toimenpiteen toteuttamista.

Toimenpiteet	
Suojelualueen perustamistoimet	
Toimenpide	Kuvaus
Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen	
Toimenpide	Kuvaus
Vyöhykejaon päivitys.	Vyöhykejaon tavoitteena on turvata luontoarvoja ja vyöhykejako vastaa kasvaneisiin käyntimääriin. Rajoitusvyöhykkeet merkitään tarvittavilta osin maastoon infotauluihin.
Järjestyssäännön päivittäminen.	Päivitetty järjestyssääntö ohjaa virkistyskäyttöä luontoarvojen säilymistä suotuisaan suuntaan. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan järjestyssäännön valvonta ja "pelisääntöjen" helppo löydettävyys. Ongelmatilanteissa aktiivinen tiedottaminen on tärkeää.
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa ja matkailu on kestävä.
Maankäyttöratkaisuihin osallistuminen.	Suojelualueet huomioidaan valtionmaiden yhteissuunnittelussa, alue-ekologisessa verkostossa ja maakuntakaavassa.
Yhteissuunnittelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.	Monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi selvitetään ekologisesti edustavan ja hyvin kytkeytyneen suojelualueverkoston ja sitä tukevien muiden alueiden monimuotoisuuden turvaamisen keinot. Huomioidaan läheisen Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kirjaukset aluekokonaisuuden kehittämisessä. Selvitetään soveltuvien alueiden huomioimista mahdollisena OECM-alueena (other effective area-based conservation measures), jossa on tunnistettuja luontoarvoja, jota turvataan suunnitelmallisesti ja josta on saatavilla paikkatietoaineisto. Edistetään laajemman aluekokonaisuuden yhteissuunnittelua kehittämishankkeina. Laaditaan esimerkiksi Masterplan- tyyppinen luontomatkailusuunnitelma ja perustetaan pysyvä foorumi luonnossa liikkumisen ja luontomatkailun kehittämiseksi.
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.	Kerätään yrityspalaute ja jatketaan yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yhteistyössä on tavoitteena yhteisten asiakkaiden palveleminen.
Muu rakennuskanta	
Toimenpide	Kuvaus
Muut toimenpiteet	
Toimenpide	Kuvaus
Riittävä resurssointi ja viestintä alueen merkityksestä.	Seitsemisen pitkä ennallistamis- ja seurantahistoria tarjoaa tutkimuksellisesti arvokkaan kokonaisuuden tutkimuslaitosten tarpeisiin.
Saavutettavuuden kohentaminen.	Parannetaan alueen saavutettavuutta julkisella liikenteellä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa (esim. Visit Tampere). Kehitetään luontokeskuksen ja vuokratupien kestäviä energiaratkaisuja (tulisijat ja latauspisteet).

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Valmiudet			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Metsäpalontorjuntasuunnitelma	On	Valvotaan ja noudatetaan viranomaisten määräyksiä. Metsähallituksen metsäpalojen torjuntaohje, Ympäristö- ja laatukäsikirja 6.2.14	
Palvelurakenteiden turvallisuus			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Rakennusten palotarkastus	On	Rakennuksille on tehty palo- ja pelastussuunnitelmat. Pelastussuunnitelmat rakennusten osalta päivitetään, jos tulee muutoksia henkilöissä tai toimintatavoissa. Palotarkastukset tehdään noin kolmen vuoden välein.	
Yhteistyö			
Tyyppi	Valmius	Kuvaus	
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta			
Kohde (nimi)	Omistaja	Kpl	Kuvaus
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet			

19 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat		2023	
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	91 000	350 000	Luontokeskus, Kortesalo, Kovero, Pitkäjärvi, Huoltotukikohdan rakentaminen Venesjärvelle, Koveron päärakennuksen korjaus, Seitsemisen luontokeskuksen jätevesijärjestelmän uusiminen.
Rakennelmat	27 000		Taukopaikkojen ym rakenteiden ylläpito ja korjaukset
Reitit	38 000		Lisäksi tiet: lanaus, niitto, vesakon murskaus, huoltomurske, oijen perkaus, auraukset
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	57 000	50 000	Retkeilynäyttelyn uudistus, digitaaliset sisällöt, audiorion esitystekniikka
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	2 000	20 000	Kävijätutkimus, uusia laskureita 2 kpl
Virkistyskäyttö yhteensä	215 000	420 000	
Ennallistaminen		20 000	Metsien ennallistamispolto 2 kpl.
Ennallistaminen		10 000	Soiden ennallistaminen.
Muu luonnonhoito	1 000		Perinnebiotooppien hoito.
Luonnonsuojelun seurannat		10 000	Linnuston linjalaskenta. Ostopalveluna 10 x 5 km linja
Luonnonsuojelun seurannat		5 000	Ennallistettujen soiden tilan arviointi
Luonnonsuojelun seurannat		5 000	Retkeilyrakenteiden sijoitteluun ja vaikutusten arviointiin tarvittavat lajistokartoitukset (LAC) ml. muut lajistokartoitukset ja esiintymätarkastukset.
Luonnonsuojelu yhteensä	1 000	50 000	
Suojelualueen perustaminen ja merkintä		2 000	Rajoitusvyöhykkeiden infotaulut tarvittaviin paikkoihin, mm. reittien kohdalle ja teiden varsille.
Hallinto- ja muut kulut yhteensä		2 000	
Kaikki yhteensä	216 000	472 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) € 3 712 000

20 Vaikutusten arviointi

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin siältyvät riskit ja riskien torjunta.

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Seitsemisen Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain 65 § mukainen Natura-vaikutusten arviointi ole tarpeellinen. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000-luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Ennallistaminen ja luonnonhoito edistävät myös Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä. Palveluvarustuksen laajentamisella vastataan kasvavan kävijäpaineen tarpeisiin ja ehkäistään maaston kulumista, roskaantumista ja luvaton tulentekoa. Vyöhykejaolla ja retkeilyrakenteiden sijoittelulla suojellaan häiriölle herkkien lajien elinympäristöjä ja turvataan kansallispuiston erämaisyyden säilyminen. Ympäristöystävällisillä huollon ratkaisulla, kuten uusilla käymälöillä, vähennetään ympäristön kuormitusta. Inventoinneilla ja luontokartoituksilla kerätään ja ylläpidetään ajan tasalla olevaa tietoa suojeltavista luontoarvoista ja varmistetaan, että kansallispuiston suojelutavoitteet toteutuvat. Puiston retkeilypalveluiden kehittäminen ja ylläpito parantaa mahdollisuuksia kestävään virkistytymiseen ja retkeilyyn sekä parantaa koko läheisen luontomatkailualueen vetovoimaisuutta. Tietoa alueen säännöistä, luonnosta ja kulttuuriarvoista tuodaan entistä enemmän kävijöiden tietoisuuteen. Lisääntynyt kävijämäärä ja luontomatkailun kehittäminen tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vaikuttaa positiivisesti paikallistalouteen ja tukee ympäröivän alueen elinvoimaisuutta. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet kohdennetaan ja toteutetaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Soiden ennallistamisessa vaikutetaan hiilitaseeseen positiivisesti. Kun turvetta syntyy enemmän, se sitoo hiiltä enemmän. Puuston kasvu sitoo hiiltä ja kertyvä lahoppuusto puolestaan toimii hiilivarastona. HKS-tarkastelujaksolla (10-15 vuotta) alueelle sitoutuu hiiltä enemmän, kuin mitä sieltä vapautuu. Ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkkää Koveron tilan perinnebiotooppia hoidetaan rehevöitymisen ja umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa seurataan ja tarvittaessa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä. Seitsemisen kytkeytyneisyys lähiseudun muihin suojelualueisiin ja alue-ekologiseen verkostoon turvaa lajiston monimuotoisuutta muuttuvassa ilmastossa.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätilanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Seitsemisissä on suunniteltu uusia tapoja ja yhteyksiä huoltaa kohteita lumettomien talvien takia. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös huoltovälien pidentäminen, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että poltopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Lisääntyviin olosuhteiden muutoksiin varaudutaan myös huomioimalla virkistyskäytön rakenteiden ja kulkureittien turvallisuus sekä kestävyys. Esimerkiksi puiston uudet maasto-opasteet tulevat olemaan metallisia, jotka kestävät säänvaihteluita. Merkittävä haaste ilmastonmuutoksen hillinnässä on yksityisautoilun haitallinen ympäristövaikutus. Suurin osa kävijöistä saapuu Seitsemisen kansallispuistoon autolla, vaikka tarjolla on myös bussikuljetuksia. Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa pyritään parantamaan kansallispuiston kestävää saavutettavuutta, esimerkiksi kehittämällä sähköautojen ja sähköavusteisten pyörien latauspisteitä, joukkoliikenneyhteyksiä ja ajoneuvojen yhteiskäyttöä. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön.

Tavoite: Koveron ja Löytyn perinnebiotooppien ja niihin liittyvän arvokkaan lajiston suojelutaso turvataan. Vieraslajien kuten lupiin leviäminen alueelle pyritään estämään.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
------------	--------------------	-----------------	------------------	--------------------	-------------------------------------	---------------------------

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Perinnebiotooppien hoito.. Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.	Koveron perinnebiotooppien hoidot parantavat avoimen perinneympäristön tilaa ja edistävät uhanalaisten lajien elinoloja sekä perinnemaiseman säilymistä. Perinnebiotooppien hoidon yhteisvaikutukset ovat positiivisia alueen direktiiviarvoille. Perinnebiotooppia hoidetaan niittämällä ja lampaiden laidunnuksella. Hoito on tärkeää perinteisen maatalousympäristön niittyjen kasvilajistolle, joka muutoin häviäisi kilpailussa heinille ja pensaille. Perinnebiotooppi-inventoinnissa saadaan lisää tietoa alueella tavattavista, mahdollisesti uhanalaisista lajeista. Myös mahdollisten haitallisten vieraskasvilajien torjunta turvaa herkkää perinnebiotooppia.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Riskinä on perinnebiotoopin umpeenkasvu ja rehevöityminen. Onnistunut perinneympäristön hoito edellyttää laidunnuksen jatkuvuuden turvaamista. Etsitään aktiivisesti laiduntajia tilalle. Laidunnus voidaan järjestää sopimuksin paikallisen maatalousyrittäjän kanssa.
Perinnebiotooppien hoito.. Perinnebiotooppeja hoidetaan (laidunnus ja niitto) kohteille tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.						
Vieraslajien torjunta.. Haitallisten vieraslajien kuten lupiinin leviäminen puiston alueelle pyritään estämään. Vieraslajien esiintymiä tarkkaillaan ja torjunta aloitetaan välittömästi leviämisen ehkäisemiseksi.	Haitallisten vieraslajien torjunnalla voidaan ehkäistä etenkin perinnebiotooppien luontotyyppi- ja lajistoarvoja uhkaavan lupiinin leviämistä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Torjuntatoimenpiteistä huolimatta lupiini saattaa levitä alueelle hyvin nopeasti. Kasvustot saattavat muodostua nopeasti niin suuriksi, ettei niiden torjunta ole enää teknisesti tai taloudellisesti mahdollista.

Tavoite: Lajistoa ja luontotyyppien tilaa seurataan.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Linnuston linjalaskennat ja ennallistettujen soiden tilan seuranta.. Linnuston linjalaskentaa jatketaan n. 10 vuoden välein. Ennallistettujen soiden tilaa seurataan luontotyyppitasolla.						

Tavoite: Luonnonmetsien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

<p>Palojatkumoalueen ennallistamispolto.. Ennallistamispoltoja jatketaan palojatkumoalueella.</p>	<p>Metsien ennallistamispoltoilla luodaan elinympäristöjä palamisesta ja palaneesta aineksesta riippuvaisille lajeille, kuten useille hyönteisille ja kääville. Metsien polttaminen monipuolistaa metsärakennetta; se saa aikaan metsien luonnontilaisen kaltaisia nuoria sukkessiovaiheita. Polttojen yhteisvaikutukset ovat positiivisia alueen direktiiviarvoille ja ennallistamispolto parantavat luonnonmetsien luonnontilaa ja edustavuutta.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Ennallistamispolton riskinä voi olla palon karkaaminen ennallistamiskohteen ulkopuolelle, Puutteellisesti suunniteltu ennallistamispolto saattaa myös vaikuttaa epäsuotuisasti muihin kuin suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin tai lajeihin. Riskinä voi olla myös poltossa syntyneiden yhdisteiden huuhtoutuminen vesistöihin. Poltoilla on myös maisemavaikutuksia, jotka voivat häiritä joitakin alueen käyttäjiä. Ennallistamispolto järjestetään suunnitelmalla polton ajankohta, paikka ja toteutustapa vastuullisesti suojeluperusteena olevat luontoarvot ja turvallisuus huomioiden. Poltokohteelta kartoitetaan arvokkaat luontotyytit, lajiesiintymät ja kulttuuriperintökohteet. Poltokohteiden turvallisuus- ja pelastussuunnitelma tehdään osana kohdekohtaista toteutussuunnittelua. Mahdolliset kulttuuriperintökohteet otetaan huomioon ja tarvittavat toimet niiden suojaamiseksi käydään läpi Metsähallituksen kulttuuriperintöasiantuntijan kanssa. Polttojen toteuttamisesta tiedotetaan tarvittavalla laajuudella.</p>
---	--	----------	----------	--	-----------------------------	---

Tavoite: Luontotyyppien ja lajiesiintymien kytkeytyneisyys lähialueen suojelualueisiin turvataan.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Maankäyttöratkaisuihin osallistuminen.. Suojelualueet huomioidaan valtionmaiden yhteissuunnittelussa, alue-ekologisessa verkostossa ja maakuntakaavassa.</p>	<p>Edunvalvonnalla varmistetaan, että kansallispuiston läheisyyteen suunniteltuja hankkeita ei toteuteta siten, että puiston luonto- ja maisema-arvoille tai erämaisuuksille aiheutuisi merkittäviä haittoja. Kokonaisvaikutus kansallispuistolle on positiivinen.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Kansallispuiston arvoihin vaikuttavien hankkeiden yhteisvaikutuksia on vaikea arvioida pitkällä aikavälillä. Aktiivinen edunvalvonta ja asiantuntijoiden osallistaminen on ensiarvoisen tärkeää.</p>

Tavoite: Suoluontotyyppien edustavuus parane.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

<p>Soiden ennallistamisen loppuun saattaminen.. Alueelle suunnitellut ojitettujen soiden ennallistamistoimet saatetaan päätökseen. Ennallistettava pinta-ala on arviolta 15 ha.</p>	<p>Ojitettujen soiden ennallistamisella parannetaan soiden luonnontilaa ja edustavuutta, palauttamalla suon luontainen vesitalous. Soiden ennallistamisen yhteisvaikutukset ovat positiivisia alueen direktiiviarvoille. Suo-ojat tukitaan ja mahdollinen ojituksen seurauksena kasvanut puusto poistetaan tarvittaessa. Ennallistamistoimista syntyvistä ravinnekuormituksista aiheutuu lyhytaikaisesti veden laadun heikkenemistä alapuolisissa vesistöissä, mutta pidemmällä aikavälillä ojitukset parantavat valuma-alueen vesistöjen luonnontilaa. Koneellisesti toteutettavat soiden ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt voivat aiheuttaa tilapäisiä haittoja, kuten kasvillisuuden vahingoittumista, jälkiä maastoon (ajouria) tai maisemahaittoja. Myös lintujen pesintä voi häiriintyä konetyöstä.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Ennallistamissuunnittelun yhteydessä tarkastellaan toimien mahdollisesti aiheuttamia riskejä sekä esitetään keinoja, jotka vähentävät riskiä suojeluperusteina oleville luonto- ja kulttuuriarvoille. Ennallistamistoimien aiheuttamaa kiintoainekuormitusta ehkäistään asentamalla vesistöihin laskevien ojen päihin suodatinkangaspatoja ja jättämällä tarvittaessa vesistöjen reunavyöhykkeet toimenpiteiden ulkopuolelle. Ennallistamistoimenpiteitä tehdään vähitellen asteittain, jolloin toimenpiteen aiheuttamat ravinnepiikit ovat mahdollisimman pieniä. Kaivinkoneen kulkureiitit suunnitellaan siten, että maastovauriot minimoidaan ja koneella tehtävät työt pyritään ajoittamaan talviaikaan.</p>
---	--	----------	----------	--	-----------------------------	---

Tavoite: Virkistyskäyttöä ohjataan maastopalveluiden sijoittelulla ja mitoittamisella siten, että maaston kuluminen ja häiriöt lajistolle ovat mahdollisimman vähäisiä ja luontoarvot saadaan turvattua.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>LAC-seuranta.. Virkistyskäytön ympäristövaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-mittareiden avulla vuosittain. Menetelmässä asetetaan seurattaville mittareille hyväksyttävän muutoksen rajat.</p>	<p>Säännöllisen seurannan ja LAC-mittareiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin luontoarvojen turvaamiseksi</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>LAC-seurannan onnistuminen edellyttää hyvin valittuja mittareita, jotta luonnonolojen muutoksia ja hyväksyttävän muutoksen rajojen ylittymistä pystytään luotettavasti mittaamaan.</p>
<p>Lajistoselvitykset.. Lajistoarvot selvitetään tarkoitukseen soveltuvalla tavalla siellä missä rakennetaan uutta palveluvarustusta. Samassa yhteydessä on järkevää toteuttaa myös direktiivilajien ja erityistä suojelua edellyttävien lajien esiintymätarkistuksia.</p>	<p>Lajistokartoitukset tehdään palveluvarustuksen toimenpidesuunnitelmien yhteydessä ennen uuden maastorakentamisen aloittamista. Lajistoinventointien avulla voidaan pienentää riskiä, että herkäät lajiesiintymät kärsisivät rakennustoimista. Palveluvarustusta ei lisätä sellaisille alueille, missä se uhkasi lajistoarvojen säilymistä.</p>	<p>x</p>			<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Uusien reittien ja rakenteiden sijoittamisessa huomioidaan kulutuskestävyys ja riittävä etäisyys herkästi häiriintyvistä tai uhanalaisista lajeista.</p>

Tavoite: Kulttuuriperintökohteet on hyvin hoidettu ja ne otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.. Arvokkaat perinnemaisemat pidetään hoidettuna.</p>						

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.. Arvokkaat rakennusperintökohteet huolletaan vuosittain ja hoito toteutetaan suunnitelmallisesti.		x	x		Ei vaikutusta	
Elävän kulttuuriperinnön säilymiseksi riittävä resursointi Koveron opastus- ja tapahtumatoimintaan..						
Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen. . Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Riittävät resurssit, seuranta ja hoidon suunnittelu varmistavat kulttuurihistoriallisten kohteiden säilymisen.	x	x	x	Ei vaikutusta	Jos jatkuvan perusrahoituksen taso ei ole riittävä, on riskinä suojeltujen rakennusten arvon heikkeneminen ja korjausvelan kasvu.

Tavoite: Seitsemisen kansallispuisto säilytetään merkittävänä ennallistamisen seurannan ja tutkimuksen kohteena.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Riittävä resursointi ja viestintä alueen merkityksestä.. Seitsemisen pitkä ennallistamis- ja seurantahistoria tarjoaa tutkimuksellisesti arvokkaan kokonaisuuden tutkimuslaitosten tarpeisiin.	Tutkimuksen ja seurannan avulla saadaan arvokasta tietoa luonnossa tapahtuvista muutoksista, joita voidaan hyödyntää myös viestinnässä ja virkistyspalveluissa.	x	x	x	Ei vaikutusta	Tutkimus- ja seurantatoimet on suunniteltava ja toteutettava siten, että niistä ei aiheudu häiriötä luonnolle ja puiston virkistys- tai huoltopalveluille. Yhteistyö ja viestintä on tärkeää tutkimusorganisaatioiden ja Metsähallituksen välillä. Tutkimustoiminta on luvanvaraista ja lupa myönnetään harkitusti.

Tavoite: Aluetta voidaan käyttää hirven ajoon metsästyksen yhteydessä.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Hirven ajometsästyksen salliminen ja mahdollistaminen tulevaisuudessa.. Hirven ajometsästys toteutetaan vuokrasopimusten kautta.	Hirven ajometsästyksellä ei ole negatiivisia vaikutuksia puiston luonto- tai virkistysarvoihin.	x	x	x	Ei vaikutusta	Metsästysturvallisuudesta on huolehdittava kaikissa olosuhteissa. Hirven metsästys edellyttää, että se on hyvin organisoitua ja johdettua.

Tavoite: Arvostus ja tietämys Seitsemisen luonnosta ja kulttuuriperinnöstä lisääntyy.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
------------	--------------------	------------	-------------	---------------	------------------------------	---------------------------

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Järjestyssäännön päivittäminen.. Päivitetty järjestyssääntö ohjaa virkistyskäyttöä luontoarvojen säilymisen kannalta suotuisaan suuntaan. Riittävällä resurssoinnilla varmistetaan järjestyssäännön valvonta ja "pelisääntöjen" helppo löydettävyys. Ongelmatilanteissa aktiivinen tiedottaminen on tärkeää.	Vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta laadittavan järjestyssäännön avulla sekä siitä viestimällä kävijöiden tieto sallituista, rajoitetuista tai kielletyistä toimista puistossa kasvaa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Järjestyssääntöä ei noudateta, mistä aiheutuu haittaa luonnolle ja muille kävijöille. Varmistetaan, että järjestyssäännön ohjeistukset löytyvät maastosta sekä eri viestintäkanavista helposti ja selkeästi esille tuotuna. Riittämättömät resurssit vaikuttavat valvontaan ja tiedottamiseen negatiivisesti. Järjestyssäännön noudattamista valvotaan, ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin mahdollisten väärinkäytösten ehkäisemiseksi.
Kävijätutkimukset ja kestävydestä viestiminen.. Säännöllisesti toteutettavat kävijätutkimukset. Eri kanavista tulevan asiakaspalautteen huomioiminen. Vuosittain toteutettavat LAC-seurannat ja kestävydestä viestiminen.	Kävijätutkimusten, LAC-seurannan sekä asiakaspalautteen ja niihin liittyvän viestinnän avulla voidaan tarpeen mukaan ohjata tai rajoittaa puiston käyttöpaineita.	x	x	x	Ei vaikutusta	Palaute voi olla keskenään ristiriitaista. Pyritään lisäämään asiakasymmärrystä ja yhteensovittamaan asiakastoiveita.
Ohjaava viestintä luonto- ja kulttuuriarvoista.. Kävijöiden opastuksessa hyödynnetään eri viestintäkanavia ja yhteistyömuotoja. Puistoalueelle laaditaan luonto- ja ympäristökasvatuksen toimintasuunnitelma.	Laadukas ja monipuolinen opastusviestintä lisää kävijöiden tietämystä kansallispuistossa toimimisen säännöistä sekä luonto- ja kulttuuriperinnöstä ja sen huomioonottamisesta. Se tukee arvokkaiden luonto-, maisema- ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä. Luonnosta oppiminen lisää myös kävijöiden hyvinvointia.					Riskinä riittämätön resurssointi. Viestintä on eri kohderyhmät huomioivaa, selkeää ja kattavaa hyödyntäen eri viestintäkanavia. Viestintää toteutetaan laajan yhteistyön kautta, jolloin on varmistettava luonto -ja kulttuuriarvoista viestitään yhdenmukaisesti ja selkeästi.
Tavoite: Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteita lisättäessä.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Riittävä resurssointi ja viestintä.. Kulttuurihistoriallisten kohteiden arvot säilyvät. Hoidettujen arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niiden hoidon suunnitteluun ja toteutukseen on olemassa riittävät resurssit.	Kulttuuriperintökohteiden suojeluarvot säilyvät ja kohteet kestävät paremmin käyttöä ja kulutusta. Viestintä lisää kävijöiden tietoisuutta alueen rikkaasta kulttuuriperinnöstä ja edesauttaa osaltaan suojelun toteutumista. Hyvin hoidettua kulttuuriperintöä voidaan käyttää apuna kulttuurisessa transformaatiossa kohti kestävä kehitystä.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Lailta suojellut kohteet menettävät suojeluarvonsa ja kansallispuiston imago kärsii. Ilman hoitotoimia on mahdollista, että rakennetut kulttuuriympäristöt voivat vahingoittua. Suunnitellaan ja toteutetaan toimet yhteistyössä kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa.
Tavoite: Käyntimäärien kasvusta huolimatta kansallispuiston luontoarvot ovat parantuneet ja kävijäpaine on saatu ohjattua ja hajautettua hyvin. Retkeilyneuvonnan resurssit ovat riittävät.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

<p>Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.. Huollossa pyritään huomioimaan ympäristön kestävyys. Esimerkiksi jätehuollossa ympäristön kuormitusta minimoidaan lisäämällä umpisäiliöisiä/suotonesteen erottelevia käymälöitä, joiden jäte kuljetetaan puistosta pois. Polttopuun käyttöä pyritään minimoimaan. LAC-mittaristolla seurataan keskeisiä muuttujia/tunnuslukuja.</p>	<p>Kestävästi järjestetyllä huollolla ja siihen liittyvällä seurannalla on ympäristön ja luonnon kannalta positiivisia vaikutuksia.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Ei vaikutusta</p>	<p>Riskinä, että käyntimäärien kasvu lisää jätemääriä ja huollon tarvetta kestävämmälle tasolle. Käyntimäärien kasvu lisää huollon kustannuksia. Riittävällä mitoituksella, hyvällä suunnittelulla, huollon organisoimisella pyritään huomioimaan käyntimäärien mahdollinen kasvu.</p>
<p>Opastus ja verkkoviestintä.. Viestintämateriaaleihin liittyvät kartat ja maasto-opasteet ovat helposti löydettävissä ja ajan tasalla.</p>	<p>Hyvä maasto-opastus ohjaa kävijöitä, luo turvallisuutta maastossa ja suojaa arvokkaita luontokohteita</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Ei vaikutusta</p>	<p>Hyvällä suunnittelulla voidaan välttää riskejä, kuten eksymistä ja hallitsematonta virkistyskäytön aiheuttamaa maaston kulumista alueella.</p>
<p>Vyöhykejaon päivitys.. Vyöhykejaon tavoitteena on turvata luontoarvoja ja vyöhykejako vastaa kasvaneisiin käyntimääriin. Rajoitusvyöhykkeet merkitään tarvittavilta osin maastoon infotauluihin.</p>	<p>Vyöhykejaolla ohjataan erilaisten toimintojen sijoittumista kansallispuistossa siten, että niiden käyttö esim. virkistykseen ja luontomatkailuun ei uhkaa alueen luontoarvojen säilymistä. Vyöhykejako on periaatteellinen linjaus, joka ohjaa alueen kehittämistä koko suunnitelmakauden (15 v.) ajan. Mahdollisesti esiin nousevat uudet kehitystarpeet alueen palvelutarjonnassa tulee sovittaa vyöhykeratkaisuun. Vyöhykkeistämisen toimenpide edistää lajien ja niiden elinympäristöjen säilymistä sekä pitää yllä erämaisyyden kokemusta puistossa. Rajoitusvyöhyke varmistaa erityisesti linnuston pesimärauhaa ja Multiharjulla maaston liiallista kulumista.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Rajoitusosien kulkurajoituksia ei noudateta. On tärkeää, että maastossa ja kartta-aineistoissa on selkeästi merkityt rajoitusosat. Myös valvonta ja ohjaava viestintä keskeistä.</p>
<p>Tavoite: Puiston palveluvarustus vastaa mitoitukseltaan ja käyttömuodoiltaan kysynnän ja käytön tarpeita, huomioiden kävijät ja alueen yrittäjät.</p>						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Nykyisten rakenteiden ylläpito.. Puiston olemassa olevat ja säilytettävät rakennukset (luontokeskus), reitit, taukopaikat ja viitoitus pidetään kunnossa.</p>	<p>Hyvässä kunnossa olevat reitit ja rakenteet lisäävät kävijätyytyväisyyttä ja edesauttavat matkailuyrittäjien toimintaa alueella. Reittien kestäväointi, pitkospuut ja portaat suojaavat kulumiselle alttiita rinteitä ja kosteikkoja maastossa.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Ei vaikutusta</p>	<p>Riskinä resurssien riittämättömyys ja rakenteiden huollon mitoitus. Lisääntyvän virkistyskäytön ja kulumisen aiheuttamat ongelmat. Huolehditaan palveluvarustuksen huollosta ja turvallisuudesta. Kulumisen seurannalla voidaan reagoida riskiin.</p>
<p>Opasterakenteet.. Opasteiden sijoittelu on tarkoituksenmukaista ja sisältö ajan tasalla. Opasteet palvelevat kohderyhmiä ja ovat informatiivisia. Reittien lähtöpisteet ovat selkeät. Seitsemisissä on huomioitu esteettömyys.</p>	<p>Hyvä maasto-opastus ohjaa kävijöitä, luo turvallisuutta maastossa ja suojaa arvokkaita luontokohteita.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Hyvällä suunnittelulla ja huollolla voidaan välttää riskejä, kuten eksymistä ja hallitsematonta virkistyskäytön aiheuttamaa maaston kulumista alueella.</p>

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

<p>Palveluvarustuksen huollon ja ylläpidon resursointi.</p>						
<p>Palveluvarustuksen kehittäminen.. Olemassa olevaa rengasreitistöä kehitetään toteuttamalla Kivijärven itäinen kiertoreitti. Mikäli esteettömien palvelujen kysyntä kasvaa, Saari-Soljasen kiertävä reitti voidaan muuttaa esteettömäksi. Pyöräilyreittejä lisätään sallimalla pyöräily luontokeskuksen ja Koveron välisellä reitillä sekä Honkaniemen taukopaikalle vievällä reitillä. Ratsastusreitteinä säilytetään Soljasen ja Pitkäjärven väli. Talvella se voi toimia latureittinä ja voidaan osoittaa myös koiravaljakoille. Latujen osalta pääyhteys puistossa olisi Liesjärven ja luontokeskuksen väli, mutta latureitistöä voidaan laajentaakin. Talviretkeilyreitteinä (mm talvipyöräily) voidaan ylläpitää luontokeskuksen ja Koveron välistä latupohjaksi linjattua reittiyyhteyttä. Latu- ja talvireiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset, Telttailu sallitaan kaikilla huolletuilla taukopaikoilla pois lukien luontokeskus, varauskeittokatokset sekä vuokrakämpät. Honkaniemeen tai Haukilammen rannalle rakennetaan laavu. Kivijärven kiertävän uuden reitin varrelle on mahdollista rakentaa tarvittaessa taukopaikka. Luontokeskuksen lähiympäristöä kehitetään mm rakentamalla uusi varattava keittokatos. Yritystoiminnan mahdollisuuksia monipuolistetaan myös Koverossa. Toimenpidesuunnittelun pohjaksi tehdään tarvittaessa riittävät ja oikea-aikaiset selvitykset (sekä lajit että luontotyypit). Myös reittien ja palveluiden häiriövaikutus on tärkeä huomioida, mikäli herkkiä arvoja, kuten pesimä- tai soidinalueita,</p>	<p>Rengasreitistön kehittäminen mahdollistaa eri liikkumismuotojen (maastopyöräily, talvipyöräily, muu talviretkeily, hiihto, ratsastus, esteettömyys) paremman huomioon. Taukopaikkojen palvelujen monipuolistaminen palvelee kasvavaa kysyntää ja Seitsemisen kehittämistä päiväreitkeilykohteena sekä muutaman päivän vaelluskohteena. Luontokeskuksen lähiympäristön palvelujen kehittäminen tukee yritystoimintaa ja vahvistaa luontokeskusta pääsisääntuloportina puistoon. Koveron toimintojen monipuolistaminen lisää yritystoiminnan mahdollisuuksia.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Palveluvarustuksen kehittämistoimenpiteet lisäävät ylläpitokuluja ja paikoittain kulumista. Riskejä voidaan pienentää muun muassa sijoittamalla toimet alueille, jotka on jo osoitettu virkistys- ja luontomatkailulle soveltuviksi alueiksi. Tärkeää on myös arvioida inventointitarpeet, jos riittäviä luonto- tai kulttuuriperintötietoja ei ole olemassa. Tavoitteena on toteuttaa kestäviä ratkaisuja, jolloin ylläpitokulut minimoidaan hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella. Kulumisen seuranta toteutetaan LAC-seurantaan ja asiakaspalautteeseen perustuen. Reittien eri käyttäjät pyritään huomioimaan asiakasturvallisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi koiravaljakkoreitti toteutetaan, jos sille on kysyntää, huomioiden muut talviaktiviteetit. Luontokeskuksen ja Koveron välisen pyöräilyreitit sekä Honkaniemen reitin osalta seurataan maaston kulumista ja reagoidaan tarvittaessa toimenpiteillä. Laduista sekä muista talviretkeilyreiteistä tehdään käyttöoikeussopimukset, joissa linjataan reunaehdot (esim. lumen syvyys ja reitin raivaus).</p>

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

on suunnittelualueen läheisyydessä. Suunnittelussa tulee huomioida palveluvarustuksen huoltotarve ja kestävät huoltomahdollisuudet muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.						
--	--	--	--	--	--	--

Tavoite: Seitsemisen kansallispuisto muodostaa läheisten Helvetinjärven kansallispuiston ja Riuttaskorven virkistymetsän kanssa luontomatkailun ja virkistyskäytön kokonaisuuden. Puistojen välissä sijaitsee myös valtion monikäyttömetsiä. Lisääntynyttä virkistyskäyttöä voidaan ohjata näille alueille puiston ulkopuolelle.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Reittiyhteydet Seitsemisistä.. Suunnitellaan reitit kokonaisuutena (esim. Pirkantaival) yhteistyössä toimijoiden (kunnat ja virkistysalueyhdistys) kanssa ja sovitaan ylläpito. Tarkempi reittien ja rakenteiden suunnittelu tehdään Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmissa. Reitit toteutetaan kestävästi ja turvallisesti, huomioiden eri kohderyhmät ja käyttömuodot. Ympäryskunnat suunnittelevat reittitoimituksia. Käyttöpaineen ohjaaminen suojelualueiden ulkopuolelle on tarpeellista.	Toimivilla, huolletuilla ja hyvin suunnitelluilla reittiyhteyksillä voidaan tarvittaessa ohjata virkistyskäyttöpainetta puiston ulkopuolelle.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Puisto koetaan kiinnostavaksi, joten käyttöpainetta ei saada ohjattua puiston ulkopuolelle. Ulkopuolisten reittien huolto ja ylläpito on sovittava. Kuntien resurssointi voi vaihdella.

Tavoite: Yritykset noudattavat toiminnassaan kestävän matkailun periaatteita ja niiden toiminta tukee puiston suojelutavoitetta.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.. Kansallispuistossa toimivilla matkailuyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa ja matkailu on kestävä.	Säännöllinen yhteistyö ja toiminnan suunnittelu alueen toimijoiden kanssa edistää toiminnan kehittymistä ja mahdollistaa voimavarojen tehokkaan hyödyntämisen luontomatkailutyössä.	x	x	x	Ei vaikutusta	Toimiva yritys yhteistyö edellyttää riittäviä resursseja.
Yhteistyö, yrityspalaute ja sopimukset, LAC-seuranta.. Kerätään yrityspalaute ja jatketaan yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yhteistyössä on tavoitteena yhteisten asiakkaiden palveleminen.	Säännöllinen yhteistyö ja toiminnan suunnittelu alueen toimijoiden kanssa edistää toiminnan kehittymistä ja mahdollistaa voimavarojen tehokkaan hyödyntämisen luontomatkailutyössä.	x	x	x	Ei vaikutusta	Ristiriitaiset toiveet matkailun kehittämisen suhteen. Riittävän yrityspalautteen saaminen.

Tavoite: Kehitetään Seitsemistä hiilineutraalina luontomatkailukohteena yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Saavutettavuuden kohentaminen.. Parannetaan alueen saavutettavuutta julkisella liikenteellä yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa (esim. Visit Tampere). Kehitetään luontokeskuksen ja vuokratupien kestäviä energiaratkaisuja (tulisijat ja latauspisteet).	Ympäristöystävällisillä ratkaisuilla vähennetään ympäristön kuormitusta.	x	x	x	Ei vaikutusta	Toimivia ja kannattavia palveluja ei saada kehitettyä tai pysyvästi käyttöön, yksityisautoilu koetaan edelleen helpoimmaksi tavaksi tulla puistoon.
<p>Tavoite: Seitsemisen, Aurejärven, Petäj järven, Riuttaskorven ja Helvetinjärven muodostaman kokonaisuuden ja alueen arvotiivistymän tunnistaminen sekä kytkeminen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteisiin. Alueen erämaisen maiseman ja arvokkaan kulttuuriperinnön säilyttäminen. Suojelualueiden kytkeytyvyyden parantaminen ja alueiden eristäytymisen vähentäminen. Metsä- ja suolajiston, kuten metsäpeuran ja metsäkanalintujen, siirtymisen helpottaminen soveliaiden elinalueiden välillä ja ekosysteemien toiminnan parantaminen. Alueen tunnistaminen maakuntakaavassa poikkeuksellisen merkittävänä, laajana ja yhtenäisenä luonnon ydinalueena ja kulttuuriympäristöjen kokonaisuutena, jolla on tarvetta retkeilyn ja ulkoilun järjestämiseen. Alueiden säilyttäminen osana maakunnan ekologista verkostoa, joka tukee luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.</p>						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

<p>Yhteissuunnittelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.. Monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi selvitetään ekologisesti edustavan ja hyvin kytkeytyneen suojelualueverkoston ja sitä tukevien muiden alueiden monimuotoisuuden turvaamisen keinot. Huomioidaan läheisen Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kirjaukset aluekokonaisuuden kehittämisessä. Selvitetään soveltuvien alueiden huomioimista mahdollisena OECM-alueena (other effective area-based conservation measures), jossa on tunnistettuja luontoarvoja, jota turvataan suunnitelmallisesti ja josta on saatavilla paikkatietoaineisto. Edistetään laajemman aluekokonaisuuden yhteissuunnittelua kehittämishankkeina. Laaditaan esimerkiksi Masterplan- tyyppinen luontomatkailusuunnitelma ja perustetaan pysyvä foorumi luonnossa liikkumisen ja luontomatkailun kehittämiseksi.</p>	<p>Luontomatkailusuunnitelman laadinta voi lisätä kansallispuiston ja sen kytkösalueiden näkyvyyttä, merkittävyyttä ihmisten hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämiseksi sekä luoda mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseen. Laajemman aluekokonaisuuden huomioiminen turvaisi merkittäväällä tavalla alueen luontoarvoja ja parantaisi luonnonsuojelualueiden kytkeytyneisyyttä.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Erialaisten arvojen ja toiveiden yhteensovittaminen, pitkäaikainen sitoutuminen. Vuoropuhelun kehittäminen ja luottamuksellisen ilmapiirin luominen.</p>
--	---	----------	----------	----------	-----------------------------	---

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

Toimenpide	Mittariluokka	Mittarin tarkennus	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.	Polttopuun vuosikulutus (m3)	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan			m ³	2027
Huollon kestävyys, palveluvarustuksen sijoittelu ja LAC-seuranta.	Sekajätteen määrä vuodessa (m3)	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan			m ³	2027
LAC-seuranta.	Muu	LAC-mittaristo			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan.				2027
Opasterakenteet.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	PAVE			Opasterakenteiden ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä.			kpl	2027
Palojatkumoa alueen ennallistamispolto.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha)	Polttokohteiden pinta-alat vietään kuviotietoina SAKTlin			Ennallistamispoltoja jatketaan noin viiden vuoden välein ja ne toteutetaan toimenpidensuunnitteluna. Alue säilyy palojatkumoa alueen.	1	3	ha	2027
Palveluvarustuksen kehittäminen.	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)				Palvelurakenteiden ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä			kpl	2027
Perinnebiotooppien hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Hoitokohteiden pinta-alat vietään kuviotietoina SAKTlin			Perinnebiotooppien hoitoa jatketaan.			ha	2027
Perinnebiotooppien hoito.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Hoitokohteiden pinta-alat vietään kuviotietoina SAKTlin			Perinnebiotooppien hoitoa jatketaan.			ha	2027

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Reittiyhteydet Seitsemisistä.	Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)	PAVE			Retkeilyreittien ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä			km	2027
Riittävät resurssit, opastukset ja tiedon lisääminen.	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	PAVE			Luontopolkujen ja muiden opastusaineistojen ylläpitoa ja kuntoa seurataan PAVE-järjestelmässä.			kpl	2027
Saavutettavuuden kohentaminen.	Muu	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan				2027
Soiden ennallistamisen loppuun saattaminen.	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat suot (ha)	Soiden ennallistamiskohteet viedään pinta-alatietona SAKTlin			Soiden ennallistaminen saatetaan alueella päätökseen.	1	2	ha	2027
Yhteistyö, yrityspalautte ja sopimukset, LAC-seuranta.	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	LAC			LAC-seurantaa toteutetaan erillisen ohjeistuksen mukaan.			kpl	2027

Vaikuttavuuden seurannan mittarit

Seitsemisen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Alueen merkitys paikallisille	Alueen merkitys paikallisille/lähi alueella asuvien käyntimäärä kpl	x		5085	7000	5000		kpl	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Asiakaspalvelupisteiden asiakastytyväisyys	Asiakaspalvelupisteiden asiakastytyväisyys	x		4,45	4,6	4		1-5 (5paras)	2026	Seitsemisen luontokeskus asiakastytyväisyys/ASTA
Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)	Esteettömien palvelukokonaisuuksien määrä alueella	x		3	3	3		kpl	2026	PAVE
Kulttuuriperintöarvojen tila	Kulttuuriperintöarvojen tila /Kuntoluokan muutos	x			Määritellään 2023			1-5 (5paras)	2026	Kohteiden kuntoluokka/ PAVE

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Kävijätyytyväisyysindeksi	Alueen kävijätyytyväisyysindeksi	x		4,23	4,2	4		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijätyytyväisyysindeksi	Kävijöiden arvio häiriötekijöistä (indeksi)	x		4,53	4,5	4,20		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio ennako-odotusten täyttymisestä	Kävijöiden arvio ennako-odotusten toteutumisesta	x		4,34	4,4 (2019)	4,20		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Kävijätyytyväisyys/Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	x		4,10	4,1	3,90		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Palvelurakenteiden kunto/Kävijöiden arvio esteettömien kohteiden laadusta alueella	x		3,67	3,9	3,60		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Maaston kuluneisuus/kävijöiden arvio kävijätutkimuksessa	x		4,42	4,4	4		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijätyytyväisyys/Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	x		4,23	4,3	4,10		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijöiden kokemus roskaisuudesta	x		4,61	Nykytason säilyttäminen 4,61 (2019)	4,20		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemuksen muiden kävijöiden käyttäytymisen aiheuttamasta häiriöstä	x		4,63	4,6	4,20		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus liiallisen kävijämäärän aiheuttamasta häiriöstä	x		4,50	4,6	4,20		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Paikal.tal.vaiikutukset/Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaiikutukset	x		1200000	1,3 milj.€	1200000		€		Kävijätutkimus +käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Paikal.tal.vaiikutukset/Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulovaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x		600000	700 000€	600000		€		Kävijätutkimus +käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Työl.vaiikutukset/Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistyöllisyysvaikutukset	x		10	11	9		htv		Kävijätutkimus +käyntimäärä/ASTA
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Työl.vaiikutukset/Niiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset työllisyysvaikutukset, joille suojelualue on matkan tärkein kohde	x		5	6	5		htv		Kävijätutkimus +käyntimäärä/ASTA

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Kävijöiden viipymä (vrk)	Viipymä/Suojelualueella käyneiden matkailijoiden kokonaisviipymä puistossa ja sen matkailu (lähi)alueella, vrk	x		2,80	3,5	2,50		vrk	2026	Kävijätutkimus +käyntimäärä/ASTA
Käytön määrä asiakaspalvelupisteissä (kpl)	Kohteella vierailleiden kävijöiden määrä (luontokeskus)	x		18700	25000	18000		kpl	2026	ASTA
Käytön määrä maastossa (kpl)	Kohteella vierailleiden kävijöiden määrä (kansallispuisto)	x		43500	60 0000	44000		kpl	2026	Minimiarvoa muokattu vastaamaan normaalia käyntimäärätasoa 2022 perusteella. ASTA
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Käyntikerrat luontoon.fi-sivuilla	x			300 000	200000		kpl	2026	Mittarin minimiarvoa täsmennetty normaaleihin käyntimääriin verrattuna. Google Analytics
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Seitsemisen fb-sivun seuraajien määrä	x		10950	12000	10000		kpl	2026	Facebook
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Yleismittari: Herkät/uhanalaiset luontotyypit (Koveron perinnebiotoopit)			5,50	5,5 (2022)	5,50		ha	2026	SAKTI
Opastettujen asiakkaiden määrä (kpl)	Yrittäjien ja Mh:n henkilöstön opastamien asiakkaiden määrä (kpl)	x		387	500	300		kpl	2026	ASTA
Osallistuja- ja järjestäjämäärät tapahtumissa (kpl)	Osallistuja - ja järjestäjämäärät tapahtumissa/tapahtumien määrä	x		560	500	200		kpl	2026	Kävijätutkimus/ASTA

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Palvelurakenteiden kunto	Palvelurakenteiden kunto/Huonokuntoisten palvelurakenteiden osuus	x		14	10%		16	%	2026	PAVE
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Kalasaäskennnistuneet pesinnät	x			2	2		kpl	2026	Laji.fi
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kävijöiden kokemus terveys- ja hyvinvointivaikutuksista, "Terveysindeksi"	x		4,29	4,4	4		1-5 (5paras)	2026	Kävijätutkimus/ASTA
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Omin voimin kuljettu matka (km/kävijä)	x		11,60	12	9		km	2026	Kävijätutkimus/Käyntimäärä/ASTA
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yrittäjien tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan	x		4	4,1	3,70		1-5 (5paras)	2026	Yrityspalaute/Webropol
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailun yhteistyösopimusten määrä	x		50	60	45		kpl	2026	ASTA
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa/yhteistyöyritysten arvio kestävyyden periaatteiden toteutumisesta omassa toiminnassaan.	x		3,60	4,1	3,70		1-5 (5paras)	2026	Webropol
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Polttopuun menekki (nuotiopaikat +vuokrakämpät), kuutio (polttopuun menekki, suorana kulutuksena tai per 1000 käyntiä, 1-3 v. keskiarvo)	x		1,01	1		1,50	m ³	2026	PAVE

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Käymäläjätteen käsittely, suotonesteiden talteenotto, %-osuus käymälöiden kokonaismäärästä	x		62	100	60		%	2026	PAVE
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Luontokeskuksen energiankulutus (MWh)	x		138500	115 000		132000		2026	laskutusjärjestelmästä
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Alueelle saapuminen muilla kuin henkilöautolla, moottoripyörällä tai matkailuautolla	x		7	10	6		%	2026	Kävijätutkimus

Luontotyyppien ja lajien suotuisa suojelutaso turvataan.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Lintudirektiivin lajien pesimäkanta (pari)	Kalasääsken pesinnät	x		2	Rengastustieto kahdesta eri pesästä vuosittain.	1	2	yks.	2032	Taso v. 2021 2 rengastettua poikasta kahdessa erio pesässä
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Luonnonmetsien edustavuus erinomainen tai hyvä			24,70	Osuus inventoiduista luonnonmetsistä.	25		%	2032	Taso v. 2022 erinomainen ja hyvä yhteensä 24,7%

Arvokkaat kulttuuriperintökohteet ja perinnemaisemat tunnistetaan ja niiden arvot säilytetään.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla (kpl)	Ketonoidanlukon esiintymät			3	Esiintymät säilyvät elinvoimaisina (vähintään 10 kukkivaa versoa)	3		kpl	2033	Taso v. 2022 3 erillistä esiintymää

Seitsemisen merkitys tutkimus- ja seurantakohteena säilytetään.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

Seitsemisen on hiilineutraali luontomatkailukohde.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Seitsemisen ja ympäröivien luontokohteiden viheryhteydet lisäävät alueen luonto-, kulttuuriperintö- ja virkistysarvoja.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.
---------------	---

Kohdennettu osallistaminen

Osallistamistapa	Osallistetut taho	Nimetty edustaja
HKS yhteistyöryhmä	Pirkanmaan ELY-keskus	Marita Saksa-Lapikisto
HKS yhteistyöryhmä	Pirkanmaan liitto	Johanna Kuusterä
HKS yhteistyöryhmä	SLL, Pirkanmaan piiri	Heikki Toivonen
HKS yhteistyöryhmä	Ikaalisten kaupunki	Kari Kallio
HKS yhteistyöryhmä	Ylöjärven kaupunki	Laura Kokko
HKS yhteistyöryhmä	Pirkanmaan maakuntamuseo	Miia Hinnerichsen

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)

Suunnittelualueella ei ole yksityisiä maanomistajia.

Avoin osallistaminen	Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Maptionnaire-karttakysely	Internet	22.08.2022	92

Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)

Pyydetyt lausunnot (kpl)	Saadut lausunnot (kpl)	Lausuntoaika

Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan

--

Suunnittelualueen nimi: Seitsemisen kansallispuisto

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
01	Anonyymi	Pirkanmaan maakuntakaava 2040	https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/hyvaksyminen	2017
02	Anonyymi	Kurun rantaosayleiskaava	https://www.ylojarvi.fi/ranta-asemakaavat-voimassa	
03	Anonyymi	Kurun ranta-asemakaava	https://www.ylojarvi.fi/ranta-asemakaavat-voimassa	
04	Metsähallitus	Seitsemisen suojelualuekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 51	2009
05	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston metsien ennallistamissuunnitelma		
06	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston perinnebiotooppien hoitosuunnitelma		2007
07	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja B 13: 1-127	1994
08	Metsähallitus	Seitsemisen ja Helvetinjärven alueen luontomatkailusuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 47	2008
09	Metsähallitus	Seitsemisen kansallispuiston Koveron perinnetilan erityissuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 29	1996
10	Toivonen, I. & Mikkola, M.	Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019	https://julkaisut.metsa.fi/fi/julkaisut/show/2489	2019
11	Anonyymi	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnon-puistoiksi 674/1981	https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1981/19810674	1981
12	Anonyymi	Ikaalisten pohjavesialueiden suojelusuunnitelma	Ikaalisten kaupunki, Ikaalisten Vesi Oy, Pirkanmaan ympäristökeskus	2001
13	Suomen ympäristökeskus	Pohjavesialueet	https://ckan.ymparisto.fi/dataset/pohjavesialueet	
14	Kutvonen, H. & Rainio, H.	Jääkauden Seitseminen. Seitsemisen kansallispuisto.	Metsähallitus, luonnonsuojelu. Painopalveluyksikkö, Vantaa.	1996
15	Anonyymi	Geologinen tutkimuslaitos 1961: Suomen geologinen kartta.	Lehti 2213, Kuru. – 1:100 000. Valtioneuvoston kirjapaino, Helsinki.	1961
16	Luoto, K.	Seitsemisen kansallispuiston sekä Aure- ja Petäjäjärven Natura-alueiden arkeologinen inventointi Kurun ja Ikaalisten alueella.	Raportti. Metsähallitus. 9.5.–1.6.2007.	2007
17	Anonyymi	Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuri-historialliset ympäristöt. –	Museovirasto Rakennushistorian osaston julkaisu 16.	1993
18	Saarilahti, S.	Seitsemisen kansallispuiston rakennusperinnön inventointi 2021-2022	Raportti. Metsähallitus. 2022	2022
19	Lindholm T. & Vesterinen P.	Seitsemisen kansallispuisto soiden ennallistamisen koekenttänä	Suoseura — Finnish Peatland Society	2016
20	Rajasärkkä, A., Sillanpää H., Toivanen, T. & Virolainen, E.	Linnut - vuosikirja 2012	https://lintulehti.birdlife.fi:8443/pdf/artikkelit/1834/tiedosto/Linnut_VK2012_082-093_Seitseminen_artikkelit_1834.pdf	2012